

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

definitiedocument

Europese School Alkmaar

november 2024 - definitief

Colofon

Definitiedocument

status definitief

Datum:

november 2024

Rijksvastgoedbedrijf

Korte Voorhout 7

Den Haag

Algemene projectinformatie

Projectnaam:

Europese School Alkmaar (ESALK)

Oppervlakte:

ca. 1,1 hectare (terrein)

ca. 8.300-8.500 m² BVO (te bouwen)

Adresgegevens:

Hertog Aalbrechtweg / Gravin Jacobastraat Alkmaar

Kadastraal perceel:

4624/2646

leeswijzer

In dit document worden de ruimtelijke kwaliteiten van de nieuw te bouwen Europese school in Alkmaar beschreven. Het definitiedocument dient te worden beschouwd in samenhang met een aantal andere documenten: het ruimtelijk en functioneel programma van eisen, het technisch programma van eisen en de aanbestedingsleidraad. Deze documenten tezamen geven een compleet beeld van de opgave van de Europese school. De verstrekte informatie in dit document is openbaar toegankelijk en bedoeld om marktpartijen te informeren over de opgave.

Referentiebeelden

In dit document wordt gebruik gemaakt van teksten, schema's en foto's waarbij de inhoud van de tekst leidend is boven het beeld. De referentiebeelden hebben primair tot doel de kernwaarden van de beoogde ruimtelijke kwaliteit of functionaliteit te verduidelijken en zijn niet bedoeld als exact te kopiëren voorbeelden of stijl. Het is dan ook nadrukkelijk onderdeel van de opgave dat de (landschaps)architect de gewenste beeldkwaliteit vertaalt in een eigen signatuur, passend bij de opgave.

Vormgeving

Dit document is dubbelzijdig vormgegeven.

Dubbelzijdig afdrukken geeft het beste

leesresultaat. In geval van digitale lezing in

Adobe Reader, kies “beeld > paginaweergave >

weergave van twee pagina's” en vink “voorblad weergeven bij twee pagina's” aan.

Inhoudsopgave

1.		
—		
Inleiding		7
2.		
—		
Kern van de opgave		9
3.		
—		
Context		11
3.1	Projectscope	13
3.2	Opdracht ontwerpteam	13
4.		
—		
De Europese school		15
5.		
—		
Omgevingswaarde		17
5.1	Stedenbouwkundige kaders en uitgangspunten	19
5.2	Landschappelijke en stedenbouwkundige visie	21
6.		
—		
Gebruikswaarde		23
6.1	Het schoolgebouw	25
6.2	De schoolpleinen	33
7.		
—		
Toekomstwaarde		35
7.1	Duurzaamheid	37
8.		
—		
Belevingswaarde		
8.1	Uitstraling van de school	41
8.2	Kwaliteit van de huisvesting	43

Bijlage:

annex 1: Stedenbouwkundig kader

Leeswijzer

In dit document wordt de opgave omschreven voor het ontwerpen van een nieuw schoolgebouw met bijbehorende buitenruimten: de Europese (EU) school Alkmaar.

In aanloop naar het formuleren van de ontwerpogave van het schoolgebouw op de beoogde locatie is door het Rijksvastgoedbedrijf in samenwerking met het ministerie van OCW, de Europese school Bergen en de gemeente Alkmaar een verkennend ontwerpend onderzoek uitgevoerd om te komen tot ruimtelijke randvoorwaarden en uitgangspunten voor de opdracht aan ontwerpteam. De stedenbouwkundige randvoorwaarden die met de gemeente Alkmaar zijn afgestemd zijn opgenomen in het Stedenbouwkundig kader.

Het doel van het voorliggende document is te komen tot een eenduidige definitie van de opgave. Inzichtelijk wordt gemaakt welke ambities ten grondslag liggen aan en van belang zijn voor de realisatie van het project. Met dit document informeert het Rijksvastgoedbedrijf geïnteresseerde marktpartijen over de kern en bijzonderheden van de ontwerpogave.

Dit definitiedocument dient te worden beschouwd in samenhang met een aantal andere documenten die tezamen een compleet geven van de opgave:

1. de aanbestedingsleidraad
2. het definitiedocument
annex 1 - het stedenbouwkundig kader
3. het ruimtelijk functioneel programma van eisen
4. het technisch programma van eisen

In de eerste twee hoofdstukken wordt ingegaan op de algemene kenmerken van de opgave zoals de achtergrond van de opdracht, de kern van de opgave, de beoogde locatie en de scope.

In hoofdstuk 3 volgt een korte introductie op de gebruiker en de tot standkoming van de Europese School als organisatie.

In de daaropvolgende hoofdstukken worden de ruimtelijke ambities beschreven die voor de ontwikkeling van de Europese school van belang zijn en die tezamen de basis vormen voor het maken van een integraal, aansprekend en passend ruimtelijk ontwerp. De ontwerpogave wordt omschreven aan de hand van de vier kernwaarden die worden gehanteerd voor de ontwikkeling van Rijksvastgoed: omgevingswaarde, gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Zicht vanaf de locatie op de Hoornsevaart en de Oudorperhout

Inleiding

De Europese school in Bergen (NH) was de aller eerste Europese School van ons land. Na de oprichting in 1953, werd halverwege de jaren '70 het huidige schoolgebouw in Bergen gerealiseerd. Deze locatie lag destijds strategisch in de nabijheid van het Joint research Centre in Petten, waar veel internationale werkgelegenheid was en dat daardoor een natuurlijke toestroom van leerlingen leverde.

Het gebouw in Bergen wordt intussen ongeveer vijftig jaar intensief gebruikt en gezien deze leeftijd liet het ministerie van OCW in 2018 onderzoek doen naar de staat en de mogelijkheden van het pand. Dit onderzoek wijst uit dat het gebouw einde economische levensduur is en zowel logistiek als financieel niet rendabel meer kan worden omgevormd tot een toekomstbestendig en energiezuinig gebouw. In 2019 is door OCW besloten tot nieuwbouw op een andere locatie. Hiervoor is bij een aantal gemeenten in Noord-Holland een bidboek uitgevraagd. Dit heeft begin 2022 geleid tot een besluit voor de nieuwbouwlocatie in Alkmaar.

Het ontwerp van de nieuwbouw voor de Europese school betreft een bijzondere ontwerpogave binnen de portefeuille van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Over het algemeen valt de bouw van scholen in Nederland onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. De Europese school vormt hierop een uitzondering, in lijn met het onderliggende EU-verdrag uit 1994, ligt de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van deze school bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ministerie van OCW).

Het toekomstige gebouw voor de Europese school wordt daarom in opdracht van het ministerie van OCW ontworpen, gerealiseerd en beheerd onder regie van het Rijksvastgoedbedrijf (hierna RVB) voor de toekomstige eindgebruiker van het gebouw: de Europese school.

De opgave ESALK

Uitkijkend over het weidse Oudorperhout, met de prominente silhouetten van vier zeventiende-eeuwse strijkmolens en het cultuurhistorisch landchap van de Oudorperpolder, ligt de beoogde locatie voor de nieuwe Europese School. Deze ligging van het kavel met dit oer-Hollandse uitzicht biedt een unieke kwaliteit die bijdraagt aan de beleving van de schooltijd in Nederland. De school, gelegen op de hoek van de Gravin Jacobstraat en de Hertog Aalbrechtweg, een prominente zichtlocatie direct bij het station, heeft de potentie om een beeldbepalend en modern visitekaartje voor Europese scholen te worden en Europese waarden een gezicht te geven. Als omvangrijk programma in het vernieuwde stationsgebied kan het bijdragen aan de levendigheid van het stationsgebied en de waardering van het gebied als geheel. De opdracht betreft het ontwerpen van een meer-laags schoolgebouw op de gegeven locatie in Alkmaar. Dit schoolgebouw biedt ruimte aan drie leeftijdsgroepen: kleuters (*Nursery*), basisschool- en middelbare schoolleerlingen (respectievelijk *Primary* en *Secondary School*).

Naast onderwijsruimten voor deze drie leeftijdsgroepen biedt het gebouw ruimte aan gedeelde, algemene en ondersteunende functies waaronder een bibliotheek en een kantine, logistieke ruimten, ondersteunende functies en werkruimten voor de algemene administratie.

Ongewenst bezoek buiten het schoolterrein houden is een voorwaarde voor het veilig kunnen gebruik maken van gebouw en speelterrein. Een belangrijk onderdeel van de ontwerpogave ESALK ligt in de manier waarop beveiligingsmaatregelen vorm zullen krijgen. Een school is in basis een plek om je veilig, geborgen en thuis te voelen. Een plek waar je je vrij kunt bewegen, die ontmoeting, uitdaging en ontwikkeling stimuleert en je tegelijkertijd beschermt tegen ongewenste invloeden van buiten. Er spelen bij de Europese school, meer dan gebruikelijk is bij een regulier schoolgebouw, ontwerpvragestukken die raken aan veiligheid en beveiliging. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het inpassen van een ruimte voor beveiliging van de school en cameratoezicht, een aangename, veilige oplossing voor halen en brengen van kinderen die met verschillend vervoer naar school komen maar er zal met name ook veel aandacht gaan naar passende terreinafscheiding en het ontwerpen van de toegangen hierin.

De ruimtelijke ambitie is het creëren van een aangename onderwijsomgeving waar veiligheid zich niet kind-onvriendelijk manifesteert en waar creatieve (ontwerp) oplossingen worden ingezet zonder aan effectiviteit in te boeten: een bijzondere ontwerpuitdaging!

Europese vlag: symbool voor de idealen van eenheid, solidariteit en harmonie tussen de volkeren van Europa

Kern van de opgave

De Europese School in Alkmaar

Het nieuwe schoolgebouw is naar verwachting eind 2028 (bouwkundig) gereed en opent vervolgens in 2029 zijn deuren voor gebruik. Het nieuwe schoolgebouw vormt een herkenbare eenheid die tegenover treinstation Alkmaar noord wordt gerealiseerd. Dit schoolgebouw met omliggende gevarieerde buitenruimte is de nieuwe, toekomstbestendige en kwalitatieve huisvesting waar de diverse doelgroepen van deze schoolgemeenschap zich welkom en thuis voelen.

Geworteld in Europese waarden

De Europese Unie berust op waarden zoals menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, rechtsstaat en eerbiediging van mensenrechten, inclusief die van minderheden. De schoolorganisatie bevordert diversiteit, inclusie en academische uitmuntendheid en draagt bij aan de missie van Europese eenheid door samenwerking tussen verschillende culturen en talen te ondersteunen en te stimuleren. De nieuwbouw van de Europese school draagt bij aan de representatie van het Europees gedachtegoed en het community-gevoel van haar gebruikers.

Functioneel en veilig

Voorwaardelijk voor goed en hoogwaardig onderwijs is een functioneel gebouw, vormgegeven en ingericht om haar gebruikers en alle -processen optimaal te dienen en functies snel te bereiken. Het gebouw is met zorg uitgedacht voor het specifieke onderwijs, de meertaligheid van haar gebruikers en met aandacht vormgegeven voor hun specifieke behoeften en gebruiken die per leeftijd sterk variëren. In de onderwijsomgeving wordt, zowel binnen de muren van het schoolgebouw als in de omliggende buitenruimte, fysieke en sociale veiligheid te allen tijde geborgd.

Stimulerend en gezond

De EU-school biedt voor elke gebruikersgroep een gezonde en stimulerende omgeving die met aandacht is vormgegeven. Het gebouw biedt met zijn opzet en ordening van functies een onderwijsomgeving die onderlinge verbindingen stimuleert en waar leerlingen zich onderdeel kunnen voelen van deze internationale gemeenschap. De onderwijsomgeving is een inspirerende plek, om geconcentreerd te leren en waar saamhorigheid en samenwerking wordt gestimuleerd. De buitenruimte biedt plek om te spelen in een gevarieerde en avontuurlijke omgeving.

Passend, gastvrij en verzorgd

De nieuwe EU-school in Alkmaar Noord heeft een robuust, zichtbaar karaktervol ontwerp dat bijdraagt aan de herkenbaarheid van het gebouw op deze plek en de identiteit van de omgeving versterkt. Het gebouw combineert een rationele structuur met subtiele afwijkingen voor een uitnodigende en speelse sfeer. Hoogwaardige materialen en zorgvuldige inpassing zorgen voor een vloeiende overgang tussen gebouw en landschap. In het ontwerp staan gebruiksvriendelijkheid, een gastvrije uitstraling en blijvend verzorgd voorkomen centraal.

Een toekomstbestendige school

Het schoolgebouw wordt ontworpen voor langdurig gebruik, maar moet flexibel genoeg zijn om toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en technologie op te vangen. Ook moet het gebouw kunnen inspelen op schommelingen in het aantal leerlingen en toekomstige innovaties. Daarnaast houdt het ontwerp rekening met klimaatverandering en streeft het naar minimale impact op het milieu, biodiversiteit en grondstofgebruik.

Ligging locatie ESALK t.o.v. de historische kern van Alkmaar en uitvalswegen

Ligging locatie ESALK in de omgeving

Context

In het Stationsgebied Alkmaar Noord aan de Hoornse vaart en te midden van het spoor en de Nollenweg (N508) bevindt zich de locatie van de Europese School. Het stationsgebied Alkmaar Noord dateert uit de jaren '80 en '90 van de vorige eeuw. Het is gebouwd als een voorstadhalte omgeven door regionale kantoren en voorzieningen met een inrichting van de openbare ruimte die voornamelijk op de auto is afgestemd met veel verharding. Het gebied biedt volop kansen voor het toevoegen van woningbouw en stedelijke functies en daarmee het maken van een levendige stationswijk met een aantrekkelijke openbare ruimte.

De locatie valt onder het bestemmingsplan van Oudorp en ligt nog geen halve kilometer van de Nollenweg (N508), een regionale stroomweg, en op minder dan 150 meter ligt het station Alkmaar Noord. Langs de locatie loopt een veel gebruikte fietsroute over de Hoornse weg richting het centrum van Alkmaar.

De locatie is omgeven door verschillende voorzieningen. Zo ligt direct aan het kavel het Van der Meij College, tennispark De Zes wielen en Zwembad de Hoornse Vaart.

Het stationsgebied zal in de komende jaren veel veranderingen doormaken gericht op mobiliteit, een gemengde stadswijk, economie, en de groenstructuur. In het gehele gebied krijgt langzaam verkeer en groen meer ruimte waardoor de leefbaarheid, van het nu veelal verharde gebied, wordt verbeterd.

Ontwikkelvisie station Alkmaar Noord

De gemeente Alkmaar stelde recent een complete ontwikkelvisie op voor het gebied rondom het station van Alkmaar Noord. Vastesteen en Ter Steege Gebiedsontwikkeling werken samen aan de herontwikkeling van de PostNL locatie in dit gebied. Met de komst van de Europese School is in deze plannen van dit gebied rekening gehouden. Het gebied transformeert de komende jaren volledig naar een bruisende plek waar wonen, onderwijs en leisure elkaar afwisselen.

In het gebied komen 360 woningen, 8.600 vierkante meter onderwijs, 6.800 vierkante meter kantoren, dienstverlening en leisure, 1.200 vierkante meter detailhandel en horeca.

De groene as

Vanaf het station richting de Hoornse vaart komt de groene as. Het stationsplein zal vergroend worden en de Graving Jacobastraat zal een plek worden om te verblijven in het groen en om te wandelen en fietsen. Komende jaren zal precieze uitwerking hiervan nog tot standkomen.

Mobiliteit

De bouwlocatie ligt gunstig ten behoeve van mobiliteit. Met de ontwikkeling van het gebied zullen ook bestaande wegprofielen worden aangepast zodat deze passen bij de gestelde ambities.

Cultuurhistorie en landschap

Aan de van Hoornsevaart overzijde staan vier historische strijkmolens aan de Molenkade. Achter deze molenbiotoop ligt een bijzonder stadspark De Oudorperhout. Een gebied met een speelweide, een skatebaan, honden uitlaatvelden en volkstuinten, doorkruist door wandelpaden en waterlopen.

Legenda

- 1 locatie ESALK
- 2 station Alkmaar noord
- 3 van der Meijcollege
- 4 sportpark de zes wielen
- 5 molenkade
- 6 landschap oudorperhout
- 7 'de groene as'

3.1 Projectscope

De overall-projectscope van het nieuwbouwproject omvat de realisatie van de volgende onderdelen:

- Het nieuwe schoolgebouw.
- Het schoolterrein, zijnde de schoolpleinen, buitenruimte en landschap op de kavel, inclusief het verwijderen en waar mogelijk terugbrengen van bomen.
- De afwikkeling van mobiliteit en haal- en brengvoorzieningen, zoals de kiss & ride voor individueel vervoer door ouders en hop-on-hof-off voor vervoer met minibusjes (resp. op tegen schoolterrein en op het schoolterrein).
- De inrichting van een logistieke centrum (verhardering buiten, gekoppeld aan ruimte binnen) plek voor leveranciers.
- Beveiligingsvoorzieningen op en rondom de kavel.
- De herinrichting van de waterberging, deels door het verkleinen en herinrichten van de bestaande waterpartij.

Scope, uitgangspunten, randvoorwaarden en eisen worden verder toegelicht in het bijbehorende stedenbouwkundig kader, het ruimtelijk functioneel programma van eisen (PvE) en het technisch PvE.

Raakvlakken

De raakvlakken met het project zijn onder meer:

- Bouwrijp maken van de kavel door de gemeente Alkmaar.
- Aanleg van de aangrenzende Groene As door de gemeente.
- Herinrichting van de overige aangrenzende openbare ruimte door de gemeente.
- Verplaatsing van de bestaande Liander-trafo van de kavel naar een nieuwe plek in de openbare ruimte, in samenwerking met nutspartijen.
- Aanleg van kabels en leidingen tot aan de kavel, als onderdeel van het bouwrijp maken door de gemeente in samenwerking met nutspartijen.

Afbakening

Buiten de projectscope vallen de zaken die hierboven als raakvlakken zijn gedefinieerd, evenals:

- Parkeervoorzieningen, die buiten de kavel worden opgelost, met uitzondering van een beperkt aantal parkeerplaatsen voor minder validen, leveranciers (op logistiek terrein) of enkele extra parkeerplekken voor speciale gevallen op de kavel.

Uitgifte grond

Definitieve kavelcontouren worden nog afgestemd met gemeente Alkmaar en zullen bij de start van de gegunde opdracht aan het ontwerpteam verstrekt worden. De definitieve contour kan op ondergeschikte punten afwijken van het in dit document gepresenteerde uitgiftevlak.

3.2 Opdracht ontwerpteam

Voor de ontwerpfase is gekozen voor een traditioneel ontwerpproces, uitgevoerd door een te contracteren integraal ontwerpteam. Dit team werkt in nauw overleg met de eindgebruiker (Europese School Bergen) en de opdrachtgever (RVB/MinOCW) aan een integraal ontwerp tot DO+-niveau. Het doel is om, in samenwerking met de gebruiker en opdrachtgever, een gebouw te realiseren dat voldoet aan de eisen en wensen van de school, waarin zij zich thuisvoelt en zich herkent, uiteraard binnen de gestelde (financiële, technische en ruimtelijk-functionele) randvoorwaarden.

De werkzaamheden van het ontwerpteam zijn nader omschreven in de ABAA-DNR-bijlagen, inclusief de opdrachtomschrijving en 'kruisjeslijst'.

De opdrachtgever vraagt specifiek aandacht voor het proces om van de beide Programma's van Eisen, die op sommige onderwerpen nog globaal en op hoofdlijnen zijn geformuleerd, te komen tot een door alle partijen gedragen ontwerp. Het is van groot belang dat het ontwerpteam een doorlopend proces van eisenanalyse, validatie en verificatie onderdeel maakt van de ontwerpwerkzaamheden. Alle eisen worden in dat proces continu gecontroleerd met de gebruiker en opdrachtgever en verder uitgewerkt door het ontwerpteam in nauw overleg met gebruiker en opdrachtgever. Dit leidt tot transparante, navolgbare en gedragen ontwerpkeuzes. Het is cruciaal dat de analyse van eisen, de uitwerking en doorontwikkeling van de eisen (en de verificatie en validatie) op een systematische, transparante en navolgbare wijze plaatsvindt, en wordt vastgelegd in een toegankelijke eisenboom c.q. een relationele database.

Voor het ontwerp van het schoolgebouw met bijbehorende buitenruimte zijn de volgende doelen en kritische succesfactoren geformuleerd (zie ook de andere aanbestedingsstukken waaronder de -leidraad):

Doel 1

Het ontwerpen van een langdurig functionele leeromgeving die op een compacte en vanzelfsprekende manier wordt georganiseerd en waarin alle gebruikers en hun processen optimaal worden gefaciliteerd en de veiligheid is geborgd.

Doel 2

Het ontwerpen en realiseren van een aangename, karaktervolle leeromgeving, representatief voor het Europese gedachtegoed, die met zorg is ingepast in Alkmaar en het nabijgelegen (historische) polderlandschap.

Doel 3

Het ontwerpen van een gezonde, inspirerende en stimulerende onderwijsomgeving met een lage milieupact en geringe onderhoudsbehoefte. Gebouw en buitenruimte kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

De Europese school

Met het Verdrag van Maastricht in 1992 werd de Europese Unie (EU) formeel van kracht en werd de basis gelegd voor een interne markt, een gemeenschappelijk buitenlands beleid en de invoering van de euro. Met de oprichting van de EU zijn, naast economische en monetaire afspraken, tevens gedeelde humanitaire kernwaarden geformuleerd die de fundamentele vormen voor beleid en samenwerking en ook deze waarden zijn verankerd in de Verdragen van de Europese Unie en vormen de basis voor het beleid en de acties van de EU tot vandaag de dag.

Als gevolg van deze oprichting onstonden begin jaren '90 allereerst diverse instellingen in Brussel, Luxemburg en Straatsburg en ontstond langzaam een groeiende gemeenschap van ambtenaren, diplomaten en andere internationale werknemers die zich in de regio's vestigden. Met de groei van deze internationale gemeenschappen ontstond ook een duidelijke behoefte aan onderwijsfaciliteiten die de educatieve normen en waarden van verschillende Europese landen konden integreren en respecteren en die migratie van deze gezinnen tussen de lidstaten zou vergemakkelijken doordat leerlingen, ongeacht de nationaliteit van hun ouders en de duur van hun verblijf in een van de lidstaten, een kwalitatieve uniforme opleiding konden genieten.

In 1994 werd daarom op diverse plekken in Europa extra Europese scholen opgericht (*Schola Europaea*). Europese scholen bieden meertalig en multicultureel onderwijs en leiden samen momenteel ongeveer 29.000 leerlingen op waarvan er momenteel 500 onderwijs volgen in de bestaande Europese school in Bergen. Het curriculum combineert de beste praktijken uit diverse Europese landen tot een consistente, hoogwaardige en uniforme onderwijservaring dat opleidt tot het hoog aangeschreven Europese Baccalaureaat (EB). Kinderen van Europese ambtenaren en medewerkers van Europese instellingen, zoals onder meer het European Medical Centre in Amsterdam (EMA) en het Joint research Centre in Putten (JRC), volgen er een breed pakket aan vakken. Mede vanwege de achtergrond van de ouders die veelal actief zijn in onderzoek en wetenschap, is er binnen de school veel aandacht voor wiskunde en wetenschappen maar er is ook veel aandacht voor cultuur, sport en creativiteit.

Omdat veel gezinnen elke paar jaar verhuizen naar een ander land heeft de school de ambitie om zowel voor leerlingen als ouders en verzorgers, een thuisbasis te vormen waar men graag komt, die geborgenheid en veiligheid biedt en op ongedwongen wijze ontmoeting stimuleert en onderlinge verbindingen binnen de schoolgemeenschap tot stand brengt.

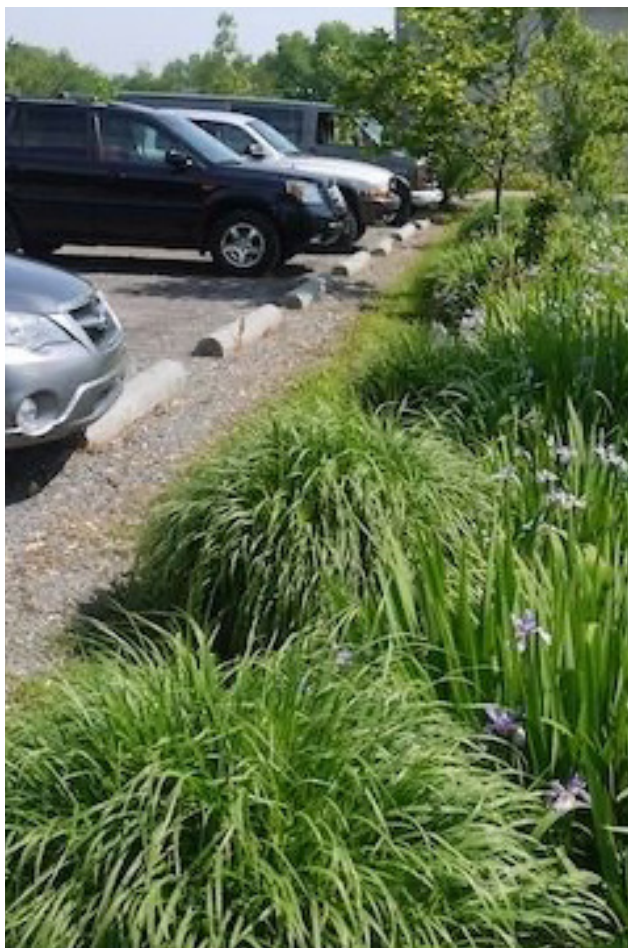
Gebruikersorganisatie

De Europese Scholen worden bestuurd door het zogenaamde 'Board of Governors' (hierna BoG), waarin alle 27 EU-Lidstaten en de Europese Unie vertegenwoordigd zijn. Het Bureau van de Secretaris-Generaal van de Europese Scholen staat in voor het dagelijks bestuur. Elk van de dertien Europese Scholen, hebben een lokaal management dat regelmatig verantwoording af legt aan de BoG. Het lokaal management (huidige gebruiker Europese School Bergen) is straks de eindgebruiker van het toekomstige schoolgebouw in Alkmaar.

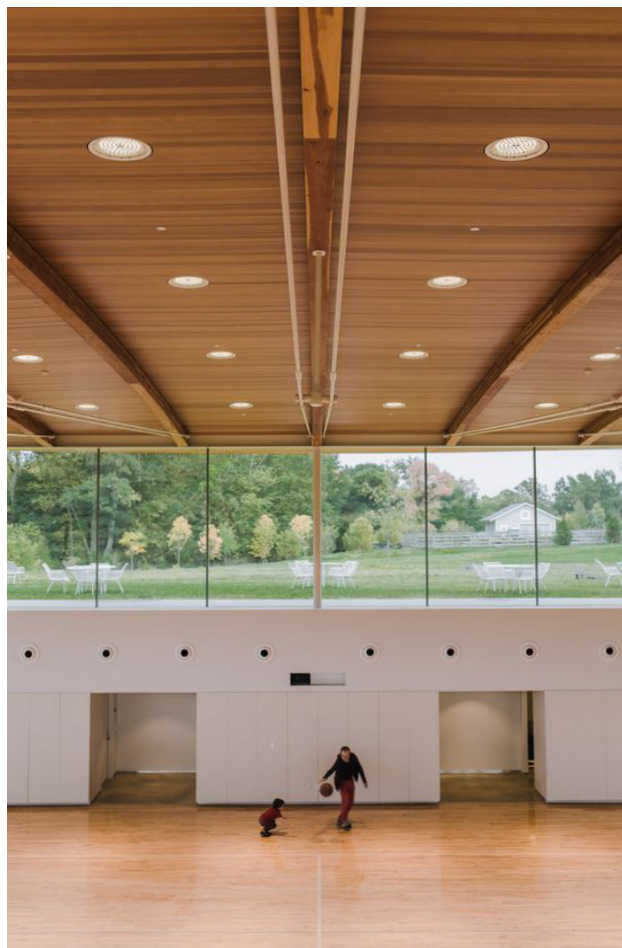
Missie van de Europese School:

“Educated side by side, untroubled from infancy by divisive prejudices, acquainted with all that is great and good in the different cultures, it will be borne in upon them as they mature that they belong together. Without ceasing to look to their own lands with love and pride, they will become in mind Europeans, schooled and ready to complete and consolidate the work of their fathers before them, to bring into being a united and thriving Europe.”

(Marcel Decombis, Head of European School, Luxembourg between 1953 and 1960)

Logistiek en parkeren met voldoende ruimte voor robuust groen

De omgevingskwaliteit wordt verankerd in het interieur-ontwerp

Bouwlocatie in huidige staat met het van der Meijcollege, de Hoornsevaart, de molenkade en bestaand groen

Omgevingswaarde

In samenhang met de omgeving

De locatie voor de nieuwe Europese school is gesitueerd op het kruispunt van de Hertog Aalbrechtweg en de Gravin Jacobastraat in de directe omgeving van het stationsplein van Alkmaar noord. De komst van meer dan zevenhonderd leerlingen met hun ouders en docenten zal het gebied aanzienlijk verlevendigen en de school heeft met haar verschijning de potentie om een bijdrage te leveren aan de algehele kwaliteit van het (gedeeltelijk nog te ontwikkelen stations)gebied.

Het schoolgebouw ligt aan alle zijden op een goed zichtbare, prominente plek en zal, zowel vanaf de stationszijde aan de noordkant als vanaf de zuidelijk gelegen Hoornsevaart en Oudorperhout als ook voor automobilisten komend uit de westelijker gelegen stadskern van Alkmaar, in de nabije toekomst een duidelijk herkenningspunt vormen. Van belang is dan ook dat het gebouw en de buitenruimte aan alle zijden van het kavel een verzorgde, aansprekende aanblik biedt zonder dat sprake is van een duidelijke voor- en achterkant.

Het kavel wordt qua logistiek gekenmerkt door een sterke tweedeling: aan de noord- en oostzijde bestaat de mogelijkheid tot aansluiten op de aanwezige verkeersstructuren maar aan de west- en zuidzijde is sprake van een meer luwe, landschappelijke situatie. Door deze beperkte mogelijkheid om aan te sluiten op de omliggende verkeersstructuren komen veel logistieke stromen in een relatief beperkt gebied terecht. De uitdaging zal zijn om de logistiek en mobiliteit die nodig is om de school te laten functioneren op een ontspannen manier in te passen zonder dat dit leidt tot onveilige (verkeers-)situaties of tot een opeengepakte uitstraling. De ambitie is om de logistiek op dusdanige wijze te ontwerpen dat voldoende ruimte over blijft voor substantieel en robuust groen, waaronder het behoud van (zo veel mogelijk) aanwezige bomen.

Ook op het eigen plot van de school speelt een vergelijkbaar spanningsveld tussen verkeer enerzijds en de speelomgeving van de leerlingen anderzijds. Het halen en brengen van kinderen vindt gedeeltelijk plaats met busjes die het terrein op- en af moeten rijden zonder dat daarbij onveilige verkeerssituaties ontstaan. Dubbel gebruik van deze hop-on en drop-off zones als buitenspeelruimte is een gewenste mogelijkheid. Voor wat betreft de verschillende gebruikstijden zou

dit mogelijk moeten zijn maar dit vraagt specifieke aandacht in het ontwerp.

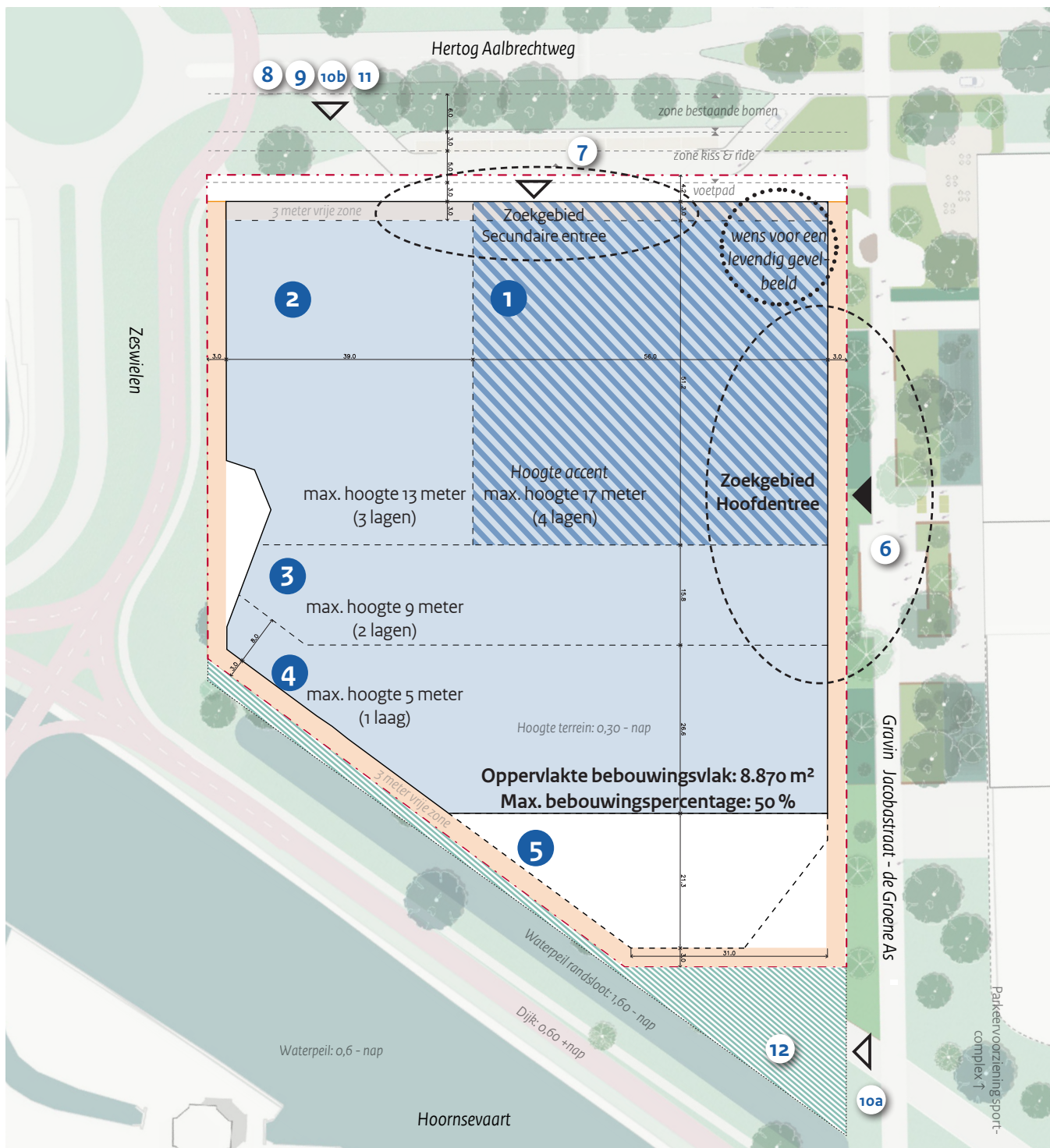
Het uitzicht op de molens, het natuurgebied en de Hoornsevaart vormen een bijzondere kwaliteit van de locatie. De prachtige omgeving met karakteristieke silhouetten van de strijkmolens, is van grote meerwaarde voor de gebruikers van de school. Optimaal gebruik maken van deze weidsheid en vergezichten door een slimme schakering van volumes, een goed gekozen ordening van afdelingen en de toepassing van met aandacht gepositioneerde gevelopeningen, zorgen ervoor dat deze omgevingskwaliteit verankerd wordt in het ontwerp.

De weidse laagte aan de vaart en het stedelijker aandoende bebouwde gebied nabij het station vragen om een gelaagdheid in het ontwerp van de school. Idealiter maakt het ontwerp van het gebouw een natuurlijke, getrapte overgang van hoog in het noorden naar laag en open in het zuiden. Ook de benodigde oplossingen voor kavelbegrenzing en beveiligingsmaatregelen bieden in potentie mogelijkheden om een vergelijkbare gradiele overgang in de buitenruimte tot uitdrukking te laten komen: landschappelijk en zacht in het zuiden en duidelijker begrensd in het noordelijk deel van het kavel.

Ook de toekomstige ontwikkeling van de Groene As, ter plaatse van de huidige Gravin Jacobastraat, biedt aanknopingspunten om het ontwerp van de omliggende omgeving en het groenontwerp van de school op het kavel op elkaar aan te laten sluiten en in samenhang te ontwerpen.

De noord- en oostzijde van het kavel zullen een hardere begrenzing van het kavel nodig hebben en hebben daardoor extra baad bij het verzachten en vervagen van de kavelgrens door inzet van groenontwerp en landschap.

De ambitie voor gebouw en buitenruimte is dat zij in samenhang met elkaar en met de verschillende kenmerken uit het omliggende landschap worden ontworpen zodat kwalitatieve kenmerken uit de omgeving van meerwaarde worden voor gebruikers van de school en de school van meerwaarde wordt voor haar omgeving.

Legenda

- 1 hoogte accent max. hoogte 17 meter
- 2 max. hoogte 13 meter
- 3 max. hoogte 9 meter
- 4 max. hoogte 5 meter
- 5 geen bebouwing
- 6 zoekgebied hoofdentree centraal aan 'de groene as'
- 7 zoekgebied secundaire entree aan H.A.-weg
- 8 toegang tot kiss & ride vanaf H.A.-weg
- 9 toegang voor leveranties
- 10 toegang leerlingenvervoer en drop off zone
- 11 toegang tot speciaal parkeren
- 12 zone buitenkavel: onderdeel van buitenruimte

5.1 Stedenbouwkundige kaders en uitgangspunten

Voor de inpassing van het schoolgebouw en de benodigde logistiek is een ruimtelijke opzet gemaakt als basis voor de verdere planvorming: het stedenbouwkundig kader. Hierin zijn de posities van de verschillende functies en de vereiste ruimtelijke condities en relaties vastgelegd in enerzijds bindende ruimtelijke uitgangspunten maar het voorziet ook in denkrichtingen en ambities voor de bredere ruimtelijke context. Zie het stedenbouwkundig kader (24 juli 2024) in de bijlage van dit document voor volledige toelichting. Hier volgt een samenvatting van de uitgangspunten:

Bouwvlak, massa en bouwhoogten

Binnen het perceel ligt de contour van het bouwvlak. Dit bouwvlak wordt gedefinieerd door de volgende invloeden:

- Aan de noordzijde van het kavel, aan de Hertog Albrachtweg ligt een strook van 6 meter diep met een bestaande bomenrij. Achter deze zone start de zone kiss & ride die voor een klein deel in het kavel steekt. Tussen de terreinbegrenzing in de vorm van bijvoorbeeld een hek en de bebouwing dient een vrije zone van minimaal 3 meter te worden aangehouden.
- Aan de oost- en westzijde van het kavel wordt het bouwvlak ingeperkt door dezelfde vrije zone tot de terreinbegrenzing (hekwerk) maar daarnaast wordt de contour bepaald door de veiligheidszone van het warmtenet.
- Aan de zuidzijde van het kavel, aan de Hoornsevaart volgt de bouwcontour een lijn parallel aan de bestaande bebouwing van het naastgelegen Van der Meij-college. Het weidse en open karakter dat de Hoornsevaart kenmerkt blijft hierdoor behouden.

De oppervlakte van het bouwvlak is 8.870 m². Hiervan mag maximaal 50% bebouwd worden. Het bouwvlak heeft vier verschillende maximale bouwhoogtes van maximaal 5 meter (één laag) tot maximaal 17 meter met vier bouwlagen. Het te bouwen volume is 8.300 tot 8.500m² BVO.

Uitgangspunt is dat de gevels op de hoek van de Groene As en de Hertog Aalbrechtweg niet in beide richtingen strak, vier bouwlagen recht naar beneden lopen maar een meer *informeel karakter* hebben, mogelijk met verspringing(en) in de bouwmassa.

Ambitie is dat deze hoek van het gebouw levendigheid in het gevelbeeld laat zien, dus geen anonieme 'doodse' gevel naar bijvoorbeeld een inkijk in het programma middels een grote raampartij. Met de ordening en vormgeving van de bouwmassa kan op vanzelfsprekende en natuurlijke wijze begrenzing ontstaan van verschillende buiten(speel)ruimten van de school. De ambitie is een stedenbouwkundig ontwerp waarin buitenruimte en bouwmassa in samenhang zijn ontworpen.

Toegang en ontsluiting

De locatie is in transitie en zal komende tijd nog meer veranderingen ondergaan. Er zal worden ingezet op langzaamverkeer langs de Hoornse Vaart en op 'de groene as'. Ook zal de inrichting van de Hertog Aalbrechtweg worden heringericht. Ondanks dat hier nog geen concrete plannen voor liggen wordt hier rekening mee gehouden bij de ontwikkeling van het schoolterrein en het gebouw. Zo wordt de hoofdentree gesitueerd aan de oostzijde van het kavel, op een centraal gelegen locatie binnen het zoekgebied aan de Groene as. De noordzijde, parallel aan de H.A.-weg, heeft een secundaire entree. Het is van belang dat de hoofdentree tot het kavel herkenbaar is als hoofdentree van het schoolterrein.

Kiss & ride

Aan de noordzijde van het kavel is ruimte reserveert tussen de Hertog Aalbrechtweg en de school kiss & ride zone. Direct na de rotonde zal een éénrichtingsverkeer rijbaan 20 plekken ontsluiten.

Logistieke zone

Vanaf dezelfde afslag van de Hertog Aalbrechtweg als en Kiss & ride wordt een klein logistiek terrein ontsloten. Dit terrein bevindt zich op het kavel van de school. Hier hebben voertuigen de mogelijkheid om te draaien en zullen volgens de rijbaan van de Kiss & ride weer op de Hertog Aalbrechtweg komen.

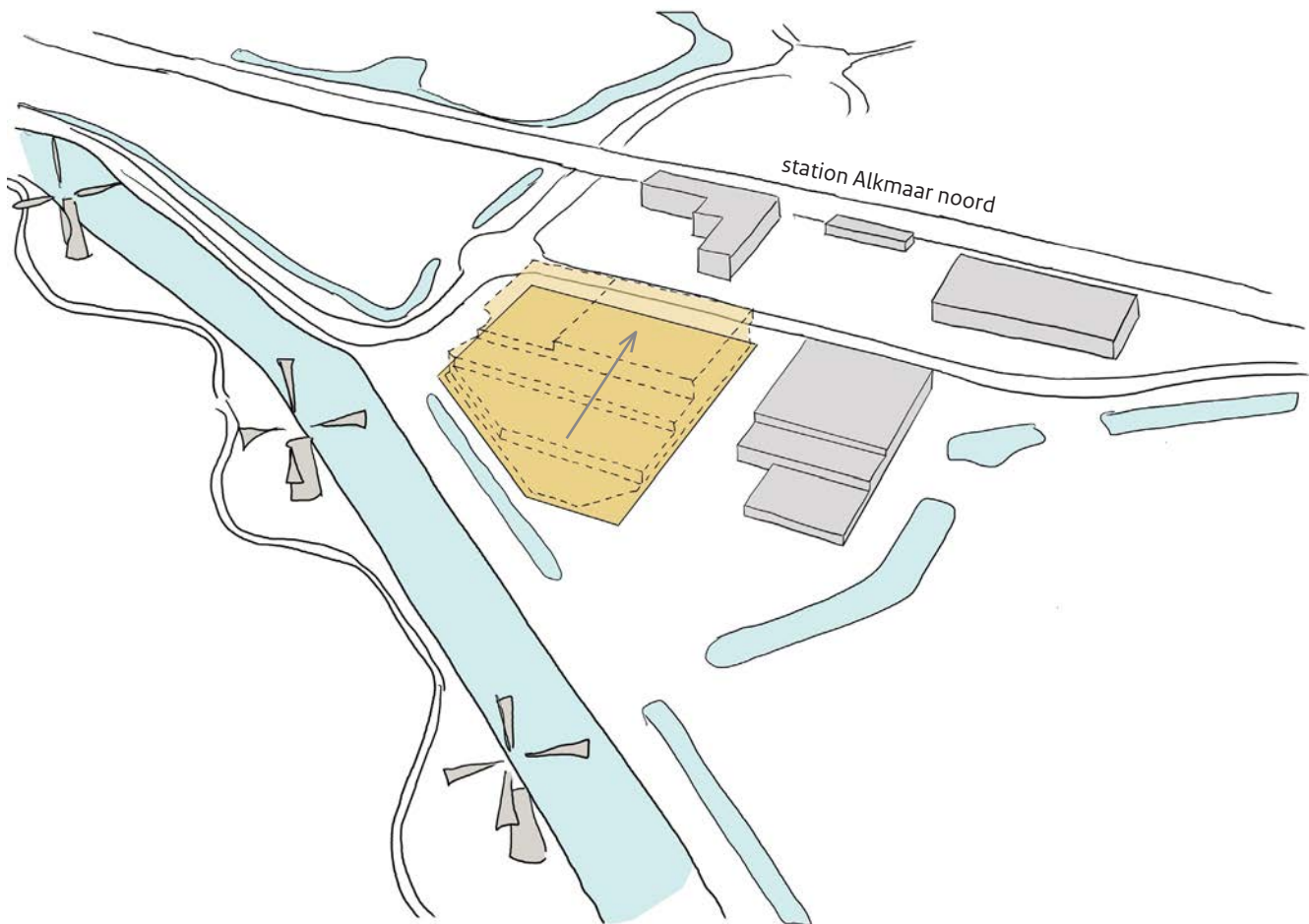
Fietzers en voetgangers

Zowel fietsers als voetgangers maken gebruik van de hoofdentree tot de kavel. Deze hoofdentree bevindt zich aan de Groene As. Voor gebruikers van de Kiss & ride is ook een secundaire entree aangrenzend aan de kiss & ride-zone.

Drop-off-Hop-on zone

In het plan wordt rekening gehouden met een twaalftal busjes voor leerlingenvervoer met een drop-off-hop-on zone (DOHO zone) binnen de perimeter. De DOHO zone is bij voorkeur in de nabijheid van maar niet al te dicht bij de hoofdentree gepositioneerd om onnodige vermenging van verkeersroutes en al te veel kruisende lijnen te voorkomen. De routes en DOHO zone voor leerlingenvervoer doen geen afbreuk aan de algehele uitstraling van de school en het schoolterrein. Afhankelijk van gekozen gebouwworm en inrichting van de buitenruimte zijn er twee opties mogelijk:

- Via het parkeerterrein bij het sportcomplex de Zes Wielen langs de Groene as naar de aansluiting op de H.A.-weg
- Via de afslag aan de H.A.-weg richting de zuid-oostelijke hoek naar het parkeerterrein bij sportcomplex.

Schema opbouwende volumes: laag en open vanaf de Hoornse vaart en hoger richting Station Alkmaar Noord

De bestaande waterpartij (op en naast het kavel) biedt mogelijk kansen om beveiliging en uitstraling van het kavel integraal te ontwerpen

5.2 Landschappelijke en stedenbouwkundige visie

Landschappelijke ligging

Voor een toekomstbestendige onderwijsomgeving is het van belang om deze goed in te passen in de gegeven context. Daarom wordt zowel landschappelijk als stedenbouwkundig de verbinding gezocht met de omgeving. Dit betekent dat er een stedelijke rand komt aan de zijde van station Alkmaar Noord aan de Hertog Aalbrechtweg. Hier vinden verschillende ontwikkelingen plaats rondom het stationsplein. Op deze plek is de maximale hoogte van de school in de vorm van een accent en zal de bouwmassa richting de Hoornsevaart afbouwen. Zo wordt de open beleving van de Hoornsevaart gecontinueerd en behouden.

Drie-zijdige aansluiting

Het ontwerp van de nieuwe onderwijsomgeving zal met inrichting van de buitenruimten en bouwmassa aansluiting zoeken bij het karakter van de Groene As, de Hertog Aalbrechtweg en Zeswielen. Door de vierde zijde (Oudorperhout/Hoornsevaart) zoveel mogelijk 'open' te houden wordt en het open karakter van de Hoornsevaart behouden. Infrastructuur binnen en buiten de perceelgrens zal met materialisering aansluiten op de landschappelijke karakter van het gebied.

Water

Het deel van de bestaande waterpartij op het perceel (ca. 480 m²) zal verdwijnen en door de gemeente Alkmaar elders worden gecompenseerd.

Aan de zuidzijde van het kavel zal de bestaande watergang aanwezig blijven. Daarnaast wordt verkend of de rand van de oost en westzijde doorgetrokken kan worden vanaf de zuidelijke watergang. Nabij gelegen warmteleidingen en bufferzone én beveiligingsmaatregelen hebben hier invloed op. In de vervolgfase zal meer informatie uitsluitsel bieden.

Begrenzing van het kavel

Het nieuw te realiseren schoolgebouw met buitenruimten kent, in vergelijking tot de begrenzing van andere schoolterreinen, een stringenter beleid tegen indringers. In algemene zin richt een beveiligingsconcept zich op het mitigeren van onderkende dreigingen. De opbouw en combinatie van benodigde maatregelen laat zich hierbij voeden door locatiespecifieke omgevingsfactoren. 'Inpassing' vormt hierbij een belangrijk aandachtspunt. De randen van het kavel zullen een landschappelijke uitstraling hebben. Beveiligingsmaatregelen worden integraal ontworpen, in samenhang met de omgeving, het te ontwerpen gebouw en de omliggende (gedeeltelijk nog aan te leggen) landschappelijke inrichting. Vormgeving en inpassing van beveiligingsmaatregelen is een belangrijk onderdeel van de ontwerpopgave.

Ambitie voor de kavelranden

Een groene begroeide zone en een watergang vormen onderdeel van de kavelranden van de school. Deze natuurlijke omlijsting dient zowel met de beveiligingsvereisten als met het omliggende landschap in samenhang worden gebracht. Deze begrenzing zal naar het noorden toe een steviger en massiever uitstraling behoeven om aan te sluiten bij de logistieke vereisten en om de toegang tot het kavel te reguleren. Naar het zuiden toe ontstaat de mogelijkheid om deze begrenzing meer natuurlijk vorm te geven. De openheid van het overliggende Oudorperhout wordt hier gecontinueerd middels het toepassen van watergangen, riet- en struikgewas.

Nabij de groene as en Hertog Aalbrechtweg is de ambitie om, daar waar voldoende breedte aanwezig is, bomen en een diversiteit aan groene hoogtes en dichtheden toe te passen. De beplanting bestaat uit verschillende inheemse soorten die passen bij de ondergrond en het omliggende landschap.

Om het polderlandschap kracht bij te zetten kan gedacht worden aan het realiseren van karakteristieke oevers zoals rietoevers. Het pakket van water, oever en beplanting dient voldoende breedte te bevatten om ook in droge seizoenen als beveiligde begrenzing van het kavel te kunnen dienen. Ook de hoogte van bosschages dient afgestemd te zijn met de beveiliging van de school.

Samenhang massa en ruimte

Met de ordening en vormgeving van de bouwmassa kan op vanzelfsprekende en natuurlijke wijze begrenzing ontstaan van verschillende buiten(speel)ruimten van de school.

Met de positionering van gebouvvolumes ten opzichte van elkaar kunnen schoolpleinen van verschillende gebruikersgroepen een vanzelfsprekende plek in het ontwerp krijgen en op natuurlijke wijze van elkaar gescheiden worden. De ambitie is daarom een stedenbouwkundig ontwerp waarin buitenruimte en bouwmassa in samenhang zijn ontworpen zodat buitenruimten, waar mogelijk, een natuurlijke begrenzing kennen, rekening houdend met weerkaatsing van speelgeluiden.

Bij de de ordening van volumes (massa) en buitenruimtes (leegte) vormt de oriëntatie van de buitenruimten een belangrijk aandachtspunt. Zon, schaduw (van bomen en gebouw) en windrichtingen hebben ieder een specifieke invloed op het verblijfsklimaat van het schoolplein. Idealiter biedt elk speelplein schaduwmogelijkheid op warme zonnige dagen, beschutting tegen regen en koude wind op gure dagen en een ruime mate van groenbeleving en speel- en/of ontspanningsmogelijkheden.

Niet alleen de hoofdropzet, maar alle uitwerking, materialisering, kleurgebruik en inrichting moet de functionaliteit ondersteunen

Gebruikswaarde

Functioneel en veilig

Het nieuwe schoolgebouw is een overzichtelijk, functioneel samenhangend schoolgebouw waarin mensen vanzelfsprekend hun weg vinden, looplijnen kort zijn en goed visueel worden ondersteund. Alle verkeersruimten in de school bieden altijd een (in)directe zichtrelatie naar buiten.

Leerlingen en ouders van deze onderwijsinstelling verblijven meestal maar enkele jaren in ons land. Dit heeft zijn invloed op de doorstroom van leerlingen. Voor velen vormt het schoolgebouw dan ook een thuisbasis van waaruit sociale relaties worden aangegaan en verbindingen worden gezocht. De schoolorganisatie heeft dan ook de ambitie om leerlingen en ouders het gevoel te geven welkom te zijn. Dit kan bereikt worden door toepassing van een uitnodigende en vriendelijke vormgeving, het aanbieden van de juiste voorzieningen en middelen, comfortabel meubilair en duidelijke communicatiemiddelen in het gebouw.

Elke leeftijdsgroep wordt gekenmerkt door verschillend gebruik van toegang, vervoer en logistiek. Het doel is de diverse gebruikers op een vloeiende en vanzelfsprekende manier hun weg naar en in het gebouw te laten vinden zonder onveilige of verstorende vermengingen te laten plaatsvinden. Voor de allerkleinsten (Nursery) is het bijvoorbeeld prettig dat hun toegang tot het gebouw niet samenvalt met die van de oudste leeftijdsgroep (Secondary) die met meer tumult, beweging en energie het gebouw betreedt.

Tegelijkertijd is het ook niet wenselijk dat elke gebruikersgroep een eigen entree krijgt. Het op doordachte wijze bundelen en ruimtelijk organiseren van deze stromen (zowel in als rond het gebouw) is waar de ontwerpogave begint.

Een heldere ordening van het programma in een goed uitgedachte hoofdopzet, waarin entrees vanzelfsprekend gepositioneerd en herkenbaar zijn, draagt bij aan een gastvrije ontvangst.

De ambitie is de oriëntatie en routing in het schoolgebouw eenvoudig en overzichtelijk te maken door het programma goed over de beschikbare ruimte te verdelen, door de structuur en opzet van het gebouw over de verdiepingen begrijpelijk te maken en met vides het contact en zicht tussen verschillende delen in de school te versterken. Gebruikers kunnen zich in het gebouw goed oriënteren en gemakkelijk hun weg vinden.

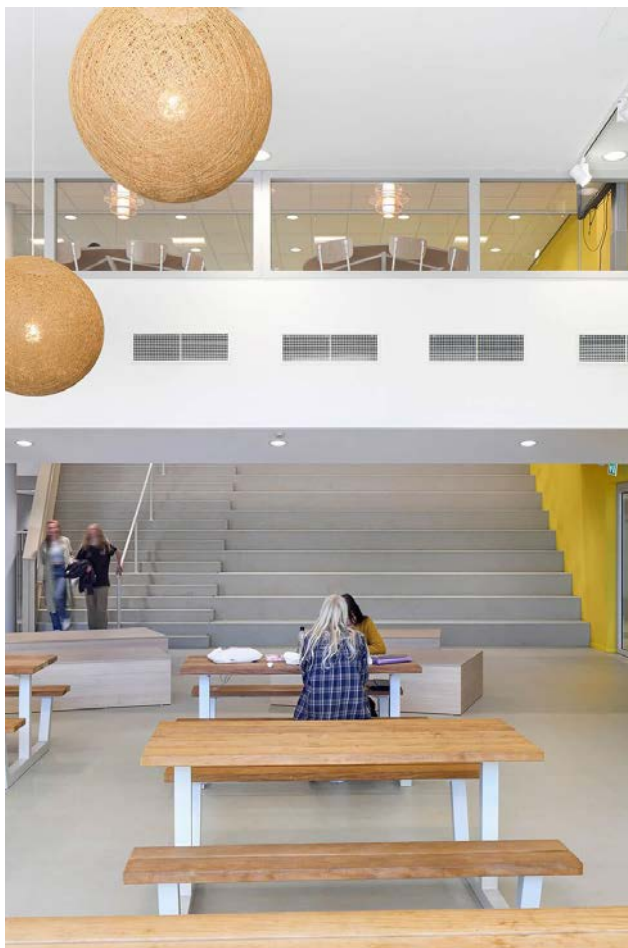
Routes in het gebouw voelen vanzelfsprekend en logisch, looplijnen zijn bij voorkeur kort. Verkeersruimten in de school verbreden zich op cruciale plekken waardoor dubbel gebruik als leer- of verblijfsplek ontstaat en ontmoeting wordt gestimuleerd.

Gebieden en specifiek gebruik van de lokalen wordt in gangen en buitengevels van klassen kenbaar gemaakt door het opnemen van vitrinekasten of andere mogelijkheden voor het tonen van lesmateriaal of het tentoonstellen van gemaakt werk. Gezamenlijke functies vormen een gemeenschappelijke kern die voor alle afdelingen goed bereikbaar is. De ruimtelijke opzet ondersteunt en versterkt daardoor de onderlinge relaties en biedt voldoende ruimte voor bewegen en ontmoeten.

Voor medewerkers dient er een goed uitgedachte, samenwerking stimulerende kantooromgeving te zijn die licht en ruim is en waarin het prettig geconcentreerd werken is zonder al te veel verstoringen. Idealiter ligt deze functie daarom verder van de speelpleinen en leslokalen vandaan. Een uitzondering hierop is de werkkamer voor het hoofd van de afdeling, daarvan is het juist wenselijk dat deze in nabijheid van de eigen afdeling bereikbaar is voor overleg met bijvoorbeeld docenten of ouders.

Niet alleen de hoofdopzet, maar alle uitwerking, materialisering, kleurgebruik, signing en inrichting moeten de functionaliteit ondersteunen. Bouwkundige en installatietechnische voorzieningen moeten integraal samenwerken, zodanig dat zij de activiteiten van de gebruikers ondersteunen met een goed binnenklimaat (temperatuur, licht en geluid) ter bevordering van de leerprestaties.

Binnen het schoolgebouw maar ook op het terrein is het van belang dat de fysieke en sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers te allen tijde gewaarborgd is. Het borgen van veiligheid kan alleen door een integrale aanpak tussen verschillende 'disciplines' zoals architectonisch en bouwkundig ontwerp, beveiliging, techniek en landschapsonwerp. Veiligheid heeft allereerst te maken met het voorkomen van ongewenste toegang en een juiste inrichting van en voorzieningen in de buitenruimte van de school. Voorop staat dat, hoewel de school een veilige leeromgeving moet zijn, de beleving van de school met name aangenaam en functioneel is. Overheersende visuele aanwezigheid van veiligheidsmaatregelen zijn vanzelfsprekend ongewenst.

Verbrede verkeersruimte als verblijfs- en ontmoetingsplek

Signage en verbijzonderde plekken ondersteunen de vindbaarheid

Looplijnen in de school zijn bij voorkeur kort en orientatie is eenvoudig en overzichtelijk

6.1 Het schoolgebouw

Gebieden en functies

De onderwijsinstelling bestaat uit drie verschillende afdelingen die gekoppeld zijn aan de leeftijd van de leerlingen, te weten een Nursery (kleuterschool), een Primary (basisonderwijs) en een Secondary (voortgezet onderwijs). In het schoolgebouw worden dus een kleuter-, basis- en voortgezet onderwijs ondergebracht in één gebouw. Er zijn leerlingen vanaf 4 - 5 jaar oud tot en met leerlingen van 17 - 18 jaar oud. Daarnaast kent de school een afdeling met algemene administratie. De schoolorganisatie bevat daarmee in totaal vier afdelingen.

Elke leeftijd kent daarbij zijn eigen schoolprogramma, type lokalen en specifieke behoeften en gebruiken. Kleuter- en basisschool zijn bijvoorbeeld idealiter dicht bij of direct aan het maaiveld en de eigen speelpleinen gepositioneerd. De middelbare school kan op hoger gelegen verdiepingen gepositioneerd worden maar ligt idealiter niet hoger dan de derde bouwlaag in verband met de loopafstanden tussen de klaslokalen en de buitenruimten in de pauzes. De algemene administratie mag hoger gelegen zijn.

Ondanks de 3 taalsecties en de 4 afdelingen vormt de schoolorganisatie en het schoolgebouw wel één geheel. Dit betekent in de praktijk dat er een functionele scheiding bestaat tussen de afdelingen, maar ook dat er centrale functies zijn en bepaalde functies worden gedeeld. Dat alles zonder dat er sprake is van directe fysieke barrières.

Taalonderwijs

Kenmerkend aan het schoolsysteem is dat ze, naast de hiervoor omschreven leeftijdsgebonden afdelingen, ook een drietal taalsecties kennen. Het schoolsysteem is erop gericht om leerlingen op te leiden in de drie hoofdtalen (Engels, Nederlands en Frans) en leerlingen volgen naast taallessen dus ook hun andere vakken in een bepaalde taal, bijvoorbeeld biologie of scheikunde in het Frans. Een deel van de leerlingen heeft als moedertaal niet de taal van de gekozen taalsectie. Als de moedertaal een officiële taal van de Europese Unie betreft, worden deze leerlingen SWALS (*Students Without a Language Section*) genoemd en krijgen op gestelde tijden ook lessen in zeer kleine groepen in hun eigen moedertaal. Omdat leerlingen vaak maar een paar jaar in ons land verblijven wisselt dit aantal leerlingen per taal geregeld, wat een zekere flexibiliteit vraagt in de ruimteindeling van deze lokalen.

STEM

Naast taalonderwijs is 'STEM' (Skills in Science, Technology, Engineering and Mathematics) de tweede pijler van het EB-onderwijs. De infrastructuur voor STEM, inclusief sport en kunst, biedt de leerlingen een brede basis.

Programma van eisen:

Nursery

- klaslokalen
- opslag, schoonmaak en toiletten
- caféruimte personeel
- buitenruimten nursery

Nursery sports

- gymlokaal kleuters
- douche- en kleedruimten

Primary

- klaslokalen
- taal-klaslokalen
- muziek, kunst en dramalokalen
- spelen-leren-lokaal
- kantoren en secretariaat
- buitenruimten primary

Primary sports

- sporthal met opslagruimte voor toestellen
- douche- en kleedruimten leerlingen
- douche- en kleedruimten leraren

Secondary

- klaslokalen
- taal-klaslokalen
- muziek, kunst en dramalokalen
- aardrijkskunde, geschiedenis lokalen
- biologie / scheikunde / natuurkunde lokalen
- kantoren en secretariaat
- buitenruimten secondary

Shared spaces/functions

- kantine (met dubbelgebruik)
- keukenfaciliteiten en opslag
- bibliotheek
- studiezalen
- ruimte voor beveiligingspersoneel
- ruimte voor schoonmaakpersoneel

General administration

- kantoren van directeurs
- kantoren personeel veiligheid en beveiliging
- kantoren administratie en financiële dienst
- vergaderruimten
- lerarenkamers
- ziekenboeg, kantoor schoolpsycholoog

General facilities

- conciërge
- diverse opslag, schoonmaak en toiletten
- archief, ICT, serverruimten
- afvalscheiding/ milieustraat

Shared spaces

Gemeenschapsgevoel en saamhorigheid zijn voor de Europese school belangrijke waarden. Gezamenlijke ruimten en functies kunnen een grote bijdrage leveren aan het creëren van een fijne thuisbasis waar kinderen, ouders of verzorgers, schoolleiding en docenten om elkaar eenvoudig en aangenaam te kunnen treffen of spontane ontmoeting mogelijk te maken. De kantine vormt daarin het hart van de schoolgemeenschap, deze grote ruimte wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de lunch- en pauzetijd van Primary en Secondary maar dient ook een dubbelfunctie. In de avond kan de kantine worden ingezet voor theatervoorstellingen, schoolvieringen en ouderavonden.

De kantine ligt op maaiveldniveau en heeft een directe verbinding met (een deel van) de pleinen buiten. De kantine beschikt over een keuken met faciliteiten voor het verkopen van een eenvoudige lunch en snacks met een nabijgelegen opslag voor goederen en voedingsmiddelen. De kantine is in de avonden afzonderlijk te gebruiken van de andere ruimten in de school en is toegankelijk via de hoofdentree van het schoolgebouw.

Centraal gelegen en goed bereikbaar voor met name de Secondary-leerlingen is er de mogelijkheid om te lezen, te leren en samen te studeren in de bibliotheek. Ook de primary moet eenvoudig gebruik kunnen maken van

de bibliotheek. Studiezalen bieden mogelijkheid om in tussenuren samen te werken of tijdens lessen in groepjes verspreid aan opdrachten te werken. De omgeving van de bibliotheek en studiezalen is inspirerend en de opzet is overzichtelijk. De sfeer is geborgen met keuze uit plekken met meer of minder reuring. Daglicht komt ruimschoots binnen en het kleur- en materiaalgebruik is met zorg gekozen om enerzijds concentratie en rust te bevorderen en anderzijds een ontspannen samenzijn en het plezier van samen leren te bevorderen.

Naast de gezamenlijke ruimten voor de leerlingen zijn er nog een aantal functies die van algemeen nut zijn voor het functioneren van de school maar die niet te veel op de voorgrond hoeven. Het beveiligingspersoneel heeft bijvoorbeeld een werk- en verblijfsruimte van waaruit een groot deel van het gebouw eenvoudig en middels een korte route bereikbaar is. Voor leerlingen die sociale of fysieke ondersteuning nodig hebben is er een ziekenboeg en een spreekruimte voor de schoolpsycholoog. Beide ruimten liggen om privacy redenen nabij het werkgebied van de General administration. Voor leerlingen is het prettig als zij deze ruimten op een vanzelfsprekende manier kunnen bereiken vanuit hun lesgebied zonder dat zij eerst de hele kantoorwerkvloer over hoeven (zie ook de ruimtelijke relaties in het RFPvE).

Kantine, bibliotheek en studiezalen vormen het hart van de school en dragen met hun opzet en uitstraling bij aan het gemeenschapsgevoel

De pantry vormt een herkenbare plek op de werkvloer die ook dient als ontmoetings-/ overlegplek

Binnen de visie van de schoolorganisatie wordt het gebruik van de trap beschouwd als de belangrijkste manier om je te verplaatsen binnen het gebouw. Beweging is gezond, sociaal en draagt bij aan de ruimtelijke beleving. Trappen liggen daarom goed zichtbaar en bereikbaar op een logische plek op de route. De afmeting is royaal en laat een doorstroom van grote groepen in korte tijd toe. Naast de goed gepositioneerde verticale verbinding bieden trappen en vides ook mogelijkheid om visueel contact tussen afdelingen of verdiepingen binnen een afdeling te creëren en hiermee het gemeenschapsgevoel te versterken. Liftten zijn op cruciale plekken aanwezig en zorgen ervoor dat ook indien de trap niet gebruikt kan worden, alle ruimten in de school eenvoudig te bereiken zijn.

General Administration

De nieuwe kantooromgeving moet medewerkers in staat stellen geconcentreerd hun werk te doen en daarnaast moet de inrichting uitnodigen tot samenwerking. In basis is er voor de kantoorwerkomgeving met name behoefte aan semi-gesloten en gesloten kantoorruimten. Vanuit de gebruiker is de wens om ook een ontmoetingsplek/ankerpunt te creëren (incl. keukenblokje met spoelbak, warm en koud water, koelkastje en magnetron) die het team kan gebruiken voor informeel overleg. Aandachtspunt daarbij is wel om deze zo in te richten dat geluidsoverlast voor aangrenzende werkplekken zo veel mogelijk wordt

beperkt.

De werkomgeving moet aansluiten bij de eisen op het gebied van duurzaamheid en moet tevens zorgen voor een omgeving waarin het prettig werken is. De omstandigheden die bepalend zijn voor het fysieke en geestelijke welbevinden van de medewerkers dient veel aandacht te krijgen. De tevredenheid van de medewerkers over de nieuwe huisvesting wordt in belangrijke mate bepaald door comfortaspecten zoals daglicht, verse lucht, temperatuur en akoestiek. Bij een goede werkomgeving hoort daarom een uitgekiende klimaatbeheersing. Iedere medewerker stelt daarbij eigen eisen aan de voorzieningen. Naast de centrale regeling vraagt dit om voorzieningen voor verlichting, ventilatie en temperatuurregeling waar de medewerker individueel invloed op heeft.

Logistiek en algemeen ondersteunend

Idealiter worden een aantal algemene en logistieke functies gebundeld en functioneel geschakeld aan de luwe zijde van het schoolterrein. Levering van goederen vindt plaats buiten de piekmomenten van de school wanneer alle leerlingen aankomen (en vertrekken). Hier is, wegens geringe manoeuvreerruimte op het terrein binnen de omheining ruimte om met beperkte omvang van vervoersmiddelen goederen te laten leveren. Grotere leveringen zullen buiten de piekmomenten met een pallet- of steekwagen het terrein op gereden moeten kunnen worden. Hiervoor dient aandacht te zijn in de

vormgeving en materialisering van de buitenruimte (denk aan tegels, stoepranden en groenvakken). Ook bij de opzet en uitwerking van de vuilafhandeling, milieustraat en diverse keuken- en kantooropslag is aandacht nodig om ongewenste geuren en minder fraaie gevelinrichting te voorkomen. Vuilopslag ligt in de nabijheid van de secundaire schoolentree maar is niet zichtbaar vanaf de openbare ruimte of vanaf de route die leerlingen gebruiken om het gebouw te betreden.

Nursery

De Nursery is bedoeld voor de jongste leerlingen van de school. Deze leerlingen zijn tussen de vier en vijf jaar oud en worden door hun ouders naar school gebracht. Daarbij kan de ouder gebruik maken van de kiss&ride om daarna door de leraar van het toegangshek naar de klas begeleid te worden. Wanneer de ouder of verzorger zelf tot in de klas mee wil lopen wordt de auto geparkeerd worden nabij sportpark de zeswielen (of de fiets in de stalling) waarna het schoolgebouw via de hoofdentree aan de groene as wordt betreedt. Eenvoudig de Nursery bereiken via de hoofdentree is dan ook van belang voor het gebruiksgemak van deze allerkleinste gebruikers.

De Nursery kent geen taalsecties. Leerlingen van diverse achtergronden volgen de lessen in het Engels. Deze groep maakt geen gebruik van de kantine maar eet tijdens de pauzes in de eigen onderwijsomgeving. Mede hierdoor is er voor docenten in het gebied een

pauzeruimte voorzien die nabij de klaslokalen gelegen is, overzicht geeft op (een deel van) de afdeling en tevens gebruikt kan worden voor afstemming en overleg onderling of met ouders. Toiletten voor leerlingen liggen dicht bij de klaslokalen en de toegang tot de toiletgroep is idealiter vanaf de werkplek van de docent zichtbaar.

Het gebied voor de Nursery is licht en ondanks dat overzicht functioneel gevraagd is vormt het creëren van kleinere gebieden en (speel)plekken de wens. Het doel is een afdeling te maken die met aandacht en zorg is vormgegeven om deze jonge leerling geborgenheid en veiligheid te bieden en hen mogelijkheid te geven zich het gebied toe te eigenen. Maat en schaal van ruimten en tussengelegen verkeers- en verblijfsgebied is hierop ingericht.

Materiaal- en kleurgebruik zorgen voor herkenbare plekken in het grotere geheel. De inrichting is aantrekbaar en bedacht voor het gebruik van deze specifieke leeftijdsgroep waarbij op en laag bij de grond vertoeven en beweeglijk zijn in acht wordt genomen (liggen, hangen, zitten, stoten, rennen).

Met de positionering van de Nursery in het grotere geheel heeft het sterk de voorkeur dat Nursery en groep 1 t/m 3 van de Primary naast of dicht bij elkaar liggen zodat doorgroeien vanzelfsprekend en logisch aanvoelt.

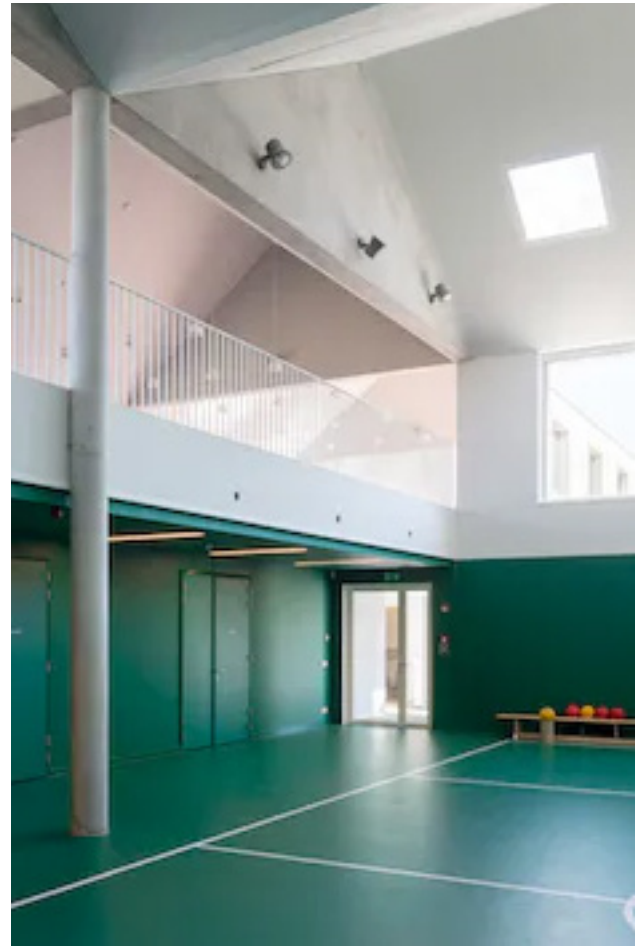
Diversiteit in materiaal- en kleur zorgt voor herkenbare plekken

Een lichte en geborgen afdeling met een passende maat en schaal

Doorzicht tussen leslokaal en verkeersruimte

Sport en leer-/ speelruimte zijn licht, verzorgd en functioneel

Primary

De Primary leerling heeft een leeftijd tussen circa zes en acht jaar oud. Zij maken gebruik van de secundaire entree wanneer zij door ouders of verzorgers worden afgezet op de kiss&ride waarna zij zelfstandig het gebouw betreden. Een andere mogelijkheid is ook hier dat zij via de hoofdentree komen wanneer ze met leerlingenvervoer of ouders zijn gekomen. De primary leslokalen liggen daarom idealiter goed bereikbaar vanaf de beide entrees en op maaiveld maar mogen in twee delen worden opgesplitst indien dit voor de ruimtelijke opzet uitkomst biedt. Elk klaslokaal in de Europese school heeft beschikking over een doorzicht naar de verkeersruimte.

Op de afdeling Primary krijgen leerlingen voor het eerst les binnen de drie verschillende taalsecties en volgen zij specifieke vakken in specifiek daarvoor ontworpen lokalen. Hierbij valt te denken aan lokalen voor kunstlessen, muziek en drama.

Naast de reguliere vakken worden ook taallessen gevolgd in kleinere groepjes (SWALS). Hiervoor is een specifiek deel van de school geschikt gemaakt voor kleine groepjes taalonderwijs in de moedertaal indien de taalsectie geen moedertaal betreft. Deze taal-klaslokalen vormen een belangrijke thuisbasis voor kinderen omdat zij hier nog hun moedertaal spreken en schrijven en hun gedeelde achtergrond en cultuur kunnen beleven. Het

uitdragen van de taal, cultuur en achtergrond van het land dat dit per lokaal betreft maakt onderdeel uit van het karakter van dit gebied in het schoolgebouw. Het is afleesbaar een ander (bijzonder) gedeelte met een uitnodigend karakter dat geborgenheid biedt en voor een belangrijk deel de thuisbasis voor kinderen vormt gedurende hun verblijf in Nederland. Het gedeelte in de onderwijsomgeving met modulaire taallokalen voor de zogenaamde SWALS is zowel voor Primary als Secondary goed en centraal bereikbaar.

Sport vindt in de Primary plaats in de daarvoor aanwezige sporthal in het gebouw. Daarnaast beschikt deze afdeling over een speel- en leerlokaal met opslag. Beide ruimten zijn licht, verzorgd en functioneel uitgevoerd.

De lerarenkamer van de primary hoeft niet op de afdeling gepositioneerd te worden maar de afstand er naartoe vanaf de afdeling is idealiter kort.

Vanaf de verkeersruimte is overal zicht het klaslokaal in zonder dat dit tot te grote afleiding zorgt.

Secondary

De oudste leerlingen in het gebouw vallen onder de afdeling Secondary. Het zijn leerlingen in het voortgezet onderwijs die zelfstandig of middels het leerlingenvervoer naar de leslocatie komen. Zij nemen de trein of de fiets of worden bij de kiss&ride afgezet door hun ouders/verzorgers. In basis ligt de entree voor de Secondary centraal aan de oostzijde van het schoolterrein. De entree tot deze afdeling kan (gedeeltelijk) samenvallen met andere delen van de schoolorganisatie maar aangezien het grote groepen leerlingen betreft mag dit ook een (deels) gescheiden opgang zijn.

Het onderwijsprogramma van deze leerlingen is gevarieerd en uitdagend. De Secondary krijgt kunst- en muzieklessen in daarvoor specifiek ontworpen creatieve lokalen die voorzien in alle functionaliteiten die daarvoor nodig zijn, denk aan goede akoestiek bij het muzieklokaal en voldoende (noorder) daglicht, spoelbakken, een afzuiginstallatie en opslagruimte bij de kunstlokalen.

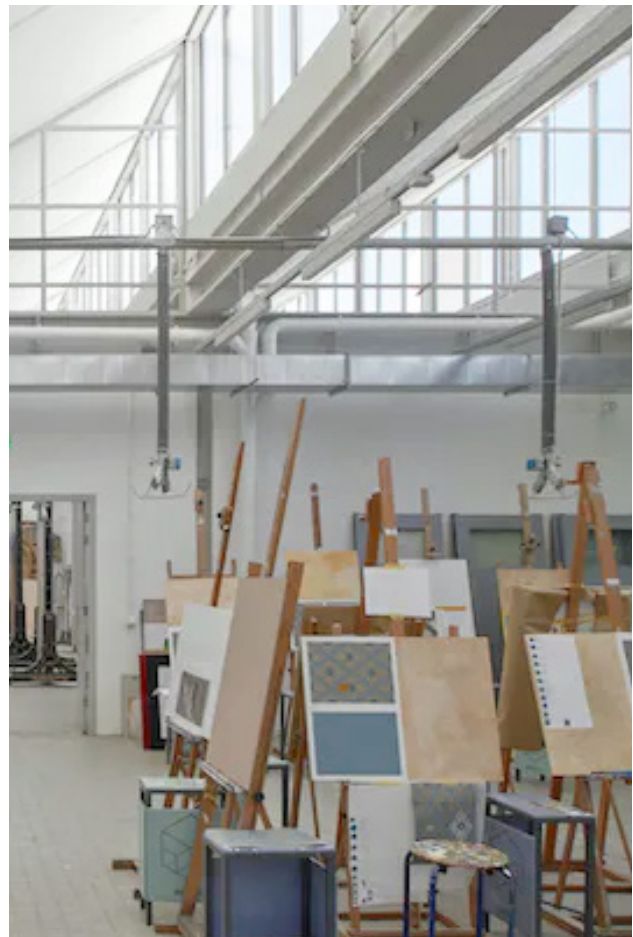
Binnen het onderwijssysteem van de Europese scholen is, naast kunst en cultuur, veel aandacht wiskunde en de wetenschappen zoals de vakken biologie, schei-, natuur- en aardrijkskunde. De schoolorganisatie is er op gericht om een brede, kwalitatieve opleiding te bieden die in het examenjaar uitmondt in een Europees Baccalaureaat.

Voor de specifieke leslokalen van de wetenschappen is het de wens om ook in het verkeersgebied uiting te kunnen geven aan het vakgebied middels het tentoonstellen van schaalmodellen, posters en leerlingenwerken. Deze levendige klaswanden dragen hierdoor bij aan de inspirerende leeromgeving die de schoolorganisatie de leerlingen wil bieden.

Gym en sportles vindt in de eerste twee jaar van de Secondary (S1 en S2) plaats in de sporthal in het hoofdgebouw (gedeeld gebruik met Primary). In de jaren erna vindt de gymles voor Secondary plaats in de nabijgelegen sporthal bij de sportvoorzieningen 'de Hoornse Vaart' van de gemeente Alkmaar. De leerlingen zijn dan oud genoeg om zelfstandig op tijd via het voetpad de sport- en kleedruimten te bereiken. Om op eenvoudige maar gecontroleerde wijze de uitstroom van een hele klas van het kavel af te kunnen faciliteren wordt in de kavelbegrenzing aan de oostzijde van het kavel (zijde groene as) een draaihek voorzien dat enkel leerlingen naar buiten geleid.

Vanuit de afdeling Secondary zijn de bibliotheek en de eigen studieruimten eenvoudig te bereiken en als verlengstuk van de lesruimte te beschouwen.

In tijden van eindexamens kunnen een aantal grotere en rustiger gelegen ruimten van het schoolgebouw (bijvoorbeeld de studieruimten van Secondary of de

Kunst, cultuur, sport, wiskunde en de wetenschappen zijn belangrijke pijlers in het onderwijsprogramma van de Europese school

De hoofdentree is ontmoetingsplek, verblijfsplek en verkeerspunt

sportzaal van Primary) ingezet worden voor het maken van de eindexamens. Dit dubbelgebruik vraagt, naast een goede akoestiek, een goedgekozen ligging binnen het complex zodat de examens geconcentreerd en ongestoord kunnen plaatsvinden.

Een veelgebruikt gebied in de schooldag van de Secondary is de centrale toegangshal van het gebouw. Dit centrale ontmoetingspunt en verblijfsplek in tussenuren en pauzes is de 'woonkamer' van (met name) de oudere leerlingen van de Secondary. Zij vinden hier hun lockers, kunnen hier tafeltennissen, huiswerk maken of met elkaar rondhangen en kletsen in een ongedwongen en ontspannen setting. De vormgeving en materialisering is hier gastvrij en verzorgd maar verdraagt intensief gebruik zonder dat de uitstraling schraal wordt of verarmt.

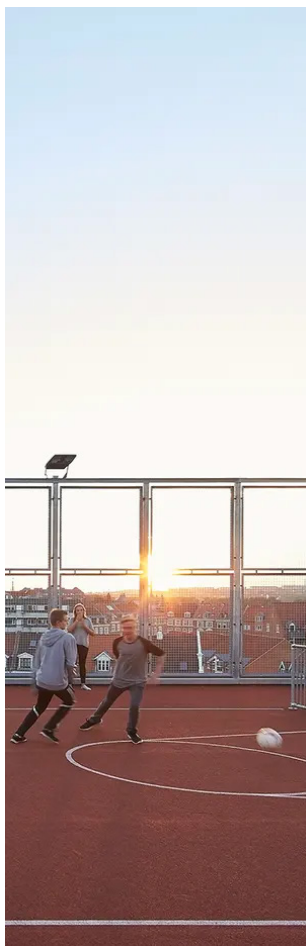
Ook de ligging en akoestiek is erop gericht dat zich hier groepen leerlingen ophouden zonder al te veel toezicht. Het verblijf dient niet verstorend te kunnen werken om omliggende ruimten. De conciërge heeft vanaf zijn/haar werkplek in de centrale entree idealiter enig overzicht over wat zich afspeelt in deze ontmoetingsruimte.

Levend groen is er om te ontdekken en doorheen te bewegen

De buitenruimte is gebruiksvriendelijk en onderhoudsarm

Zones met specifiek gebruik worden functioneel ontworpen

Speeltoestellen zijn passend, avontuurlijk en bij voorkeur natuurlijk

6.2 De schoolpleinen

Groen en natuurbeleving zijn belangrijke waarden voor het onderwijs op deze school. Contact met of zicht op natuur heeft een positief effect op stressreductie, stemming en concentratievermogen. Het onbewust ervaren van natuur als een veilige, overzichtelijke omgeving werkt ontspannend. Hierdoor wordt de mentale vermoeidheid hersteld. Het zelf zorg dragen voor planten kan verantwoordelijkheidsgevoel bij kinderen stimuleren en heeft ook een educatieve waarde.

Het is de ambitie om de buitenspeelruimten gevarieerd, inspirerend maar met name goed bruikbaar te maken voor alle gebruikersgroepen. Gebouw en buitenruimten zijn afgestemd op de belevingswereld, behoefte en ontwikkeling van de verschillende leeftijdsgroepen met aandacht voor beleving van de seizoenen en het opdoen van zintuiglijke ervaringen.

Binnen- en buitenruimte vormen een integraal (toegankelijk) geheel waarin binnen en buiten vloeiend in elkaar overlopen. Inpassing en gebruik van de overdekte buitenruimten of bijvoorbeeld overstekken en galerijen maken de buitenruimte ook bij felle zon of regen een aantrekkelijke plek om te zijn, te spelen en te hangen.

De buitenruimte biedt voor elke leeftijdsgroep passende activiteiten, denk aan verhaalspel of zandbak, fietsen en steppen, klimmen en klauteren, rennen, sporten en in groepen luieren en hangen. De opzet van de buitenruimte is zo georganiseerd dat elke gebruikersgroep eenvoudig en via een korte route toegang heeft tot de eigen buitenspeelplek(ken) en er is altijd voldoende toezicht op de leerlingen mogelijk. Idealiter is er ook wat te kiezen en te ontdekken. Sport- en speelactiviteiten vinden niet enkel plaats op de verharde ondergrond van de schoolpleinen maar er is ook voldoende mogelijkheid om het groen te verkennen en er doorheen te bewegen. Planten, bomen, bloemen en struiken zijn er niet enkel om van een afstand naar te kijken maar verschillende uitdagende of afwisselende routes uitnodigen uit tot bewegen, spelen en ontdekken. Van belang is daarbij dat bij de keuze voor het levend groen rekening wordt gehouden met intensief speelgedrag van kinderen. Voldoende robuustheid van struiken, gras en bomen is hierbij een aandachtspunt om te zorgen dat een groene speelruimte ook blijvend groen is.

De inrichting van de buitenruimte is gebruiksvriendelijk en functioneel in gebruik voor de kinderen maar ook praktisch in onderhoud. Bij langdurige of hevige regenval, sneeuw of felle zon is de buitenruimte nog steeds aantrekkelijk om te zijn en goed te gebruiken. De ondergrond kent voldoende afschot en materialen zijn zorgvuldig gekozen zodat geen wateroverlast, glibberige vloeren of diepe regenplassen ontstaan. De buitenruimte, met al zijn uitnodigende plekken,

is uitgedacht op de beweeglijkheid van kinderen en struikelgevaar is er tot een minimum beperkt.

Bij de materiaalkeuzes van bestrating, speeltoestellen, zitelementen en paden staat de bruikbaarheid en het lage onderhoud voorop en hebben natuurlijke materialen en terughoudend kleurgebruik de voorkeur. De buitenruimte en de inrichting ervan zijn in het geheel goed op elkaar afgestemd, van robuuste kwaliteit, eenvoudig te onderhouden en blijvend representatief.

Specifiek voor de uitstraling en functionaliteit van deze Europese onderwijsinstelling is tevens de inpassing van een serie vlaggenmasten. De locatie voor deze vlaggen ligt binnen de terreinomheining en biedt ruimte aan ten minste 30 vlaggen. Een alternatieve oplossing hiervoor behoort ook tot de mogelijkheden. In dat geval dienen er minimaal 3 fysieke masten geplaatst te kunnen worden aangevuld met vlaggen in een andere uitingvorm. De masten zijn niet allemaal elke dag in gebruik, eenvoudig hangen, verwijderen en opbergen ervan vormt onderdeel van de ontwerpopgave. De vlaggen maken onderdeel uit van de expressie en herkenbaarheid van de gebruikersorganisatie. Zichtbaarheid vanaf de openbare weg is dan ook vanzelfsprekend gewenst.

Bij het ontwerpen van de buitenspeel- en verblijfplekken kunnen ook de dakvlakken van het schoolgebouw worden ingezet mits het ontwerp op het gebied van veiligheid extra zorgvuldig wordt uitgedacht op de jonge gebruiker. Wanneer de dakvlakken niet ingezet worden als sport- of verblijfsplek en zij wel onderdeel uitmaken van het uitzicht vanuit verblijfsruimten in het gebouw (zichtdak) wordt het dakvlak een groendak en draagt in deze vorm bij aan de natuurwaarden van het gebied en de duurzaamheid van het complex als geheel.

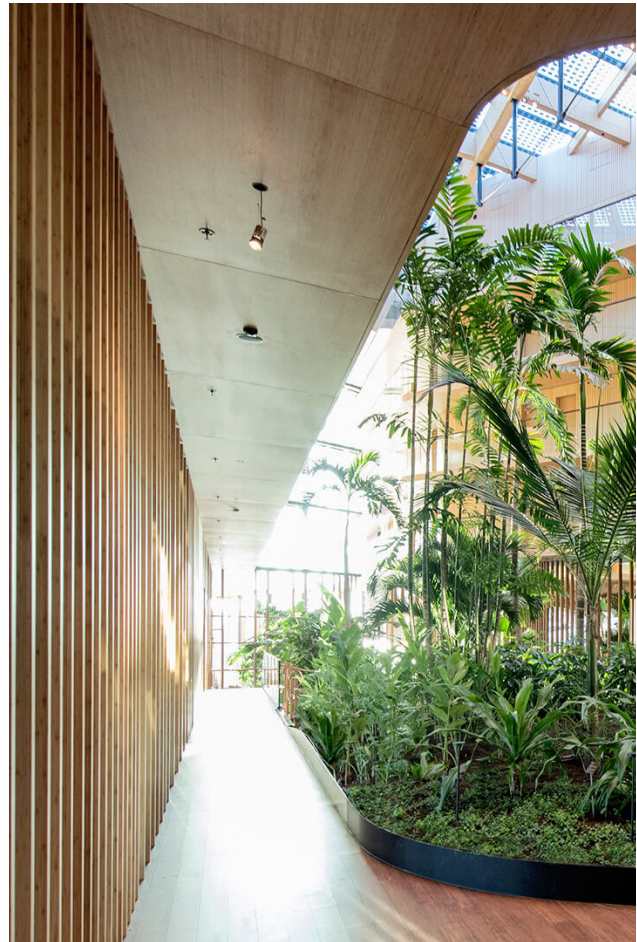
Bestrating waar nodig, open verharding en groen waar het kan

Natuurlijke materialen dragen bij aan een lage milieu-impact

Alle buitenruimten zijn jaarrond bruikbaar en aantrekkelijk

Groenbeleving: een herkenbare plek en verbinding met de natuur

Toekomstwaarde

Aanpasbaar en gezond

Het schoolgebouw en de buitenruimten worden gerealiseerd voor de lange termijn, tegelijkertijd zijn onderwijsmethoden en (gebouw)techniek altijd in ontwikkeling en zal ook het leerlingaantal van de school in de gebruikperiode fluctueren. De opgave is om het gebouw en de buitenruimten te kunnen laten anticiperen op mogelijke toekomstige innovaties en ontwikkelingen. Daarnaast dient het gebouw en de buitenruimte maximaal ingezet te worden om een gezonde, toekomstbestendige leeromgeving te worden waar het aangenaam verblijven is met voldoende ruimte, met een hoogwaardige afwerking en onderhoudsarme materialen zodat langdurig gebruik gestimuleerd wordt en afwenteling afgewend.

De groeps grootte van taalsecties vertoont ieder schooljaar een (lichte) verschuiving. De school vraagt daarom (voor een specifiek gebied in het gebouw) om een flexibele indeling die (intern) kan meebewegen met de groei en krimp. Het is de uitdaging deze veranderingen eenvoudig mogelijk te maken zonder dat de uitstraling van het interieur inwisselbaar wordt of dat deze flexibiliteit zich nadrukkelijk aftekent in de de gevel.

Het gebouw voor deze onderwijsinstelling wordt ontworpen voor een capaciteit van 780 leerlingen. Er dient rekening gehouden te worden dat de school bij sterke groei nog een tweede sectie Engels erbij krijgt. Het ontwerp dient daarom eenvoudig uitbreidbaar te zijn met circa 1.500m² BVO. Deze uitbreiding dient binnen de maximale bouwcontouren uit het stedenbouwkundig kader te passen, logisch en functioneel gebruik te blijven faciliteren en de gebruikersprocessen niet te hinderen. Uitbreidingsruimte dient daarom gezocht te worden naast en niet op het gebouw. Het doel is om deze uitbreiding mogelijk te maken zonder dat hiervoor op voorhand zware investeringen dienen te worden opgenomen of gedane investeringen verloren gaan. Daarnaast is de opgave om deze uitbreiding op dusdanige wijze uit te denken dat dit niet leidt tot verlies van ruimtelijke kwaliteit voor het eerdere ontwerp.

De gebruikersorganisatie heeft als ambitie om een gezonde, inspirerende en stimulerende onderwijsomgeving te bieden. Diversiteit aan plekken, gebruik van natuurlijke materialen en inzet van levend groen vergroten de ruimtelijke beleving, stimuleren ontdekking en gebruik en dragen positief bij aan het

concentratievermogen. Zintuiglijke waarnemingen in kleur, variëteit in soorten plekken en de beleving van seizoenen dragen bij aan de kwaliteit van de huisvesting. Aandachtspunt hierbij is dat ook voor groen en de toepassing van (natuurlijke) materialen de functionaliteit, bruikbaarheid, lage onderhoudsbehoefte en langdurig verzorgde uitstraling voorop staan. Daarnaast is het voor het ontwerp van alle buitenruimten van belang dat de inrichting jaarrond bruikbaar en aantrekkelijk is.

De bouw vormt de grootste veroorzaker van bulk-afvalstromen wereldwijd door bouwafval, sloop-materiaal en het ontbreken van een hergebruikstrategie. De ambitie is om dit in deze opgave anders aan te pakken. Uitgangspunt is het minimaliseren van het gebruik van eindige bronnen zoals metalen en mineralen (beton, metselwerk) en het maximaliseren van het gebruik van materialen uit circulaire bronnen, zoals hout en gerecyclede grondstoffen. In het interieur en exterieur worden materialen en bouwmethoden gekozen die bijdragen aan een lange levensduur met een laag onderhoudsniveau om zo ook de afvalstroom die nodig is voor vervanging en reparatie te minimaliseren.

Daarnaast is ook het energieverbruik van gebouwen tijdens de levensduur voor bijvoorbeeld het verwarmen en koelen en de benodigde elektriciteit voor verlichting en apparatuur aanzienlijk. Het is de ambitie om de ontwikkeling van de onderwijsinstelling in Alkmaar een zo laag mogelijke milieu-impact te geven. Bij de keuzes van toe te passen materialen moet dit een leidende overweging zijn. In de keuzes voor energiesystemen geldt dit eveneens.

Een compact gebouwvolume met een goede oppervlakte-balans en ontwerpkeuzes die oververhitting door zonbelasting voorkomen kunnen hier een aanzienlijke bijdrage aan leveren. Ook de dakvlakken bieden mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid door de inpassing van zonnepanelen of door gebruik als speel- en verblijfsplek die daardoor verharding op maaiveld verlaagt. Op de parkeerterreinen dient zoveel mogelijk open verharding (waterdoorlatend) te worden toegepast. De plekken die zodanig intensief gebruikt zullen worden dat het toepassen open verharding onpraktisch is (bijvoorbeeld nabij de entrees of speelpleinen) kan geheel verhard worden.

Open verharding is wenselijk waar dit praktisch blijft in gebruik

Een klimaatadaptief ontwerp heeft grote ecologische waarde

Natuurinclusieve bouwelementen vergroten de soortenrijkdom

Natuurwaarden en duurzaamheid als educatieve waarde

7.1 Duurzaamheid

Middels een integrale aanpak wordt zowel op niveau van het gebouw als van de buitenruimte invulling gegeven aan de duurzaamheidsambities en specifiek de vier duurzaamheidsthema's: energie, circulariteit (duurzaam materiaalgebruik), klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit. Door een integrale ontwerpbenadering wordt duurzaamheid geborgd in de opgave. De Europese school is toekomstbestendig en biedt meerwaarde voor haar gebruikers en de omgeving.

Het energiegebruik van het gebouw wordt zoveel mogelijk gereduceerd en hernieuwbare energie wordt opgewekt op de locatie. Middels het nemen van (ontwerp)maatregelen wordt het primaire fossiele energieverbruik gereduceerd tot ≤ 0 kWh/m²/jaar. Mogelijke (ontwerp)maatregelen zijn: het plaatsen van zonnepanelen, het toepassen van gedeelde energienetwerken en/of opslag van duurzame energie. Het ontwerpen met slimme vraagsturende technieken en energieopslag draagt hier eveneens aan bij.

Circulair - duurzaam materiaalgebruik

Bij het kiezen van materialen dient gelet te worden op de hieraan gekoppelde milieubelasting (afvalproductie en grondstofverspilling). Er dient gestreeft te worden naar een minimale milieubelasting. Het schoolgebouw (en bijgebouwen zoals een fietsenstalling) dient compact en efficiënt te worden ontworpen. Daar waar mogelijk zijn de materiaalverbindingen losmaakbaar en demontabel. Het toepassen van secundaire en/of biobased materialen is eveneens een voorstelbare (ontwerp)maatregel. Er dient gekozen te worden voor gezonde (bouw) materialen zonder (negatieve) impact op mens en milieu.

Klimaatadaptatie

De onderwijsinstelling is voorbereid op - en kan omgaan met- de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Als gevolg van de bouw van de onderwijslocatie, met (deels) verharde buitenruimte voor pleinen en logistiek, wordt een groot onbebouwd gebied verhard. Deze verharding bemoeilijkt de wateropvang binnen het gebied en leidt tot stijging van de temperatuur.

Middels (ontwerp)maatregelen, zoals vergroening van de gebouwen en de buitenruimte, kunnen klimaateffecten als wateroverlast, windhinder, bodemdaling, hittestress en koelbehoefte in buitenruimte beperkt. Andere (ontwerp)maatregelen die bijdragen aan de klimaatadaptiviteit van de Europese school zijn het toepassen lichtgekleurde materialen, open verharding en het realiseren van schaduwrijke plekken.

Er worden waterbesparende/-zuinige (ontwerp) maatregelen getroffen. Het bufferen van regenwater voor hergebruik is wenselijk. Alle (ontwerp)maatregelen dragen bij aan het verbeteren van de leefbaarheid en klimaatrobustheid van het complex en het terrein en aan het verminderen van de overlast en/of schade aan de gebouwen en nadelige effecten op de omgeving.

Natuurinclusief

De inrichting van het schoolterrein sluit aan op het natuurlijke systeem van het omliggende landschap van de Hoornsevaart, de Oudorperhout en de nog te ontwikkelen Groene as. De buitenruimten van de school en (eventuele) groene daken vergroten de biodiversiteit en ecologische waarden.

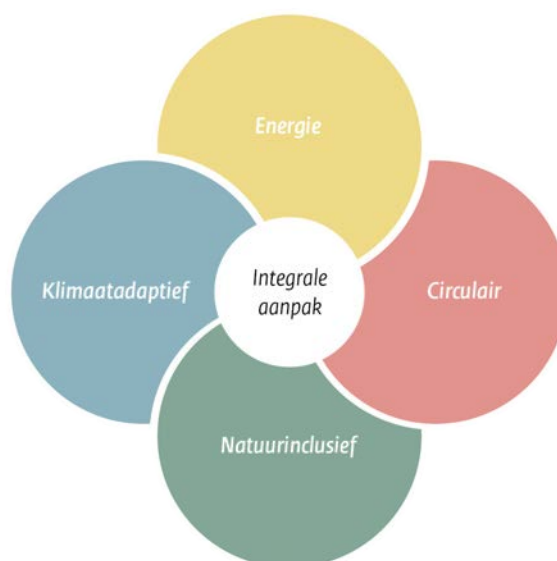
Het schoolgebouw en het terrein dienen zodanig te worden gebouwd en ingericht dat ze bijdragen aan het vergroten en versterken van de condities van de soortenrijkdom in het gebied. Natuurinclusieve bouwelementen vergroten de verbinding met de natuur en zorgen voor leven op of bij het gebouw. Inheemse beplantingssoorten genieten de voorkeur. Deze soorten groeien het best op de locatie en vormen een biotoop met de lokaal aanwezige fauna.

Grond- en gebouwgebonden dekkingbiedende (ontwerp) maatregelen, zoals het plaatsen van nestkasten en bijenhôtels, dragen bij aan biodiversiteit. Groene daken, grove randen en bloemrijke vegetatie dragen hier eveneens aan bij.

Educatieve waarde

Naast de hiervoor omschreven drijfveren voor het realiseren van een duurzaam gebouw met bijbehorende buitenruimten bieden veel duurzaamheidsmaatregelen ook voor de jonge gebruikers een grote meerwaarde. Het zichtbaar en beleefbaar maken van natuurwaarde is voor de gebruikersorganisatie een nadrukkelijke wens.

Vanuit een educatief oogpunt kunnen maatregelen en keuzes in het ontwerp ook ingezet worden voor het creëren van bewustzijn en kennis over natuur, milieu en klimaat. Op deze manier kan het ontwerp van gebouw en buitenruimte ook een bijdrage leveren aan het onderwijsprogramma.

Schema integrale benadering vier duurzaamheidsthema's

Een goede samenhang tussen gebouw en omgeving maakt van de Europese school een plek voor ontmoeting, concentratie en ontspanning

Belevingswaarde

Passend, gastvrij en verzorgd

De verschijning van het nieuwe schoolgebouw in het stationsgebied van Alkmaar noord op de prominente zichtlocatie direct bij het station en op het eind van de Zeswielen maken het gebouw in basis een goed zichtbaar en alzijdig volume. De ambities voor schoolgebouw hebben de potentie het architectonisch karakter van het gebied positief te beïnvloeden, zichtbaarheid en herkenbaarheid te geven aan de gebruikersorganisatie en het scholencluster als geheel. De ambities voor de buitenruimte kunnen de groenstructuren verstevigen en daarbij de identiteit van het gebied versterken.

Het schoolgebouw is een compact en robuust geheel dat zich van alle kanten toont als een leesbare eenheid met een verscheidenheid aan plekken. Het architectonisch karakter is stevig, vriendelijk en sober. De schoolomgeving kenmerkt zich door een zorgvuldige stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing en een goede lokale inbedding door een goed op de omgeving afgestemde landschapsvormgeving. De onderwijsinstelling is als karaktervolle eenheid herkenbaar en draagt met haar verschijning bij aan de representatie van het Europees gedachtegoed en het community-gevoel van haar gebruikers.

De huisvesting is geen reguliere onderwijsinstelling en de maatregelen en inrichting van de buitenruimte toont zich anders dan die van de meeste schoolgebouwen. Het is nadrukkelijk niet de ambitie om met het gebouw te willen imponeren. De uitstraling van het gebouw is passend en representatief voor de gebruiker, doelmatig en efficiënt in haar opzet en kent een bijdetijdse, moderne vormgeving, niet overmatig decoratief, maar ook niet saai en ongeïnspireerd.

Een goede samenhang tussen gebouw en omgeving maakt dit schoolgebouw en buitenruimte tot een representatief ensemble waar aandacht, concentratie en ontspanning van uitgaat. De inzet van onder andere daglicht en zicht op levend groen (interieur en exterieur) dragen bij aan een aangename en gastvrije verblijfsomgeving waar iedereen eenvoudig zijn weg vindt en zich gemakkelijk thuis kan voelen.

Een samenhangend hedendaags ontwerp met plastic in de gevel

Een robuust materialenpallet, blijvend representatief

De entree(s) van de Europese school zijn zichtbaar en herkenbaar ontworpen als architectonisch onderdeel van de gevelcompositie

8.1 Uitstraling van schoolgebouw en buitenruimte

Komend vanaf het publieke parkeerterrein, nabij het station of de sportvelden, is het van belang zichtbaar te maken waar de entree tot het schoolgebouw gelegen is. Een geleidelijke overgang van buiten naar binnen verlevendigt de hoofdentree, biedt comfort in gebruik en draagt bij aan een gastvrije ontvangst. Voldoende maat van voorruimte op het plein en de algemene centrale hal maakt een ontspannen en overzichtelijke indruk.

Een rationele hoofdstructuur voor het schoolgebouw en de gevels benadrukt de functionele aard van het schoolgebouw met vele leslokalen. Deze rationele, modulaire maten lenen zich voor een heldere, afleesbare structuur maar door op nuttige plekken afwijkingen te introduceren wordt het gebouw leesbaar: entree en functiegebieden binnen worden herkenbaar. Met plastic en 'dikte' van de gevel krijgt het gebouw karakter, geen kille abstractie. Hoogwaardige, herkenbare materialen zorgen voor waardering en herkenning in de omgeving.

De volgende aspecten zijn leidend voor de uitstraling van het nieuwe schoolgebouw:

Een hedendaags gebouw

De uitstraling van de huisvesting als geheel is verzorgd, eigentijds en ingetogen – here to stay. Tegelijk evolueert het onderwijs en de technologie continu door. Het is de ambitie om het gebouw lang te gebruiken, met voldoende kwaliteit houden ook uiteindelijk te dateren gebouwen voldoende affectiviteit om behoudenswaardig te zijn. De in zichzelf tijdloze ontwerpambities hieronder beschreven zouden een dergelijke kwaliteit moeten borgen.

Structuur en afwijking

Er is een duidelijke rationele basis voor de gevelcompositie: een structuur. Deze heldere en begrijpelijke opzet geeft het gebouw een doelmatige en functionele uitstraling. De uitwerking is echter niet dogmatisch, op nuttige plekken wordt de structuur losgelaten om accenten en verrijkingen aan de compositie te geven. Juist deze afwijkingen maken het gebouw intrigerend. Er is wat te ontdekken aan het gebouw. Het laat zich niet in een blik duiden. De uitzondering drukt ook plezier uit: ontdekken, spelen, ontmoeten. De duidelijke rationele basis voor de gevelcompositie geven het gebouw een doelmatige en functionele uitstraling met een heldere vormtaal.

De diverse afdelingen vormen afleesbare eenheden die op een centrale plek samenkomen. Dit centrale kruispunt in het schoolgebouw biedt aanleiding voor een verbijzondering van de structuur. Niet alleen liggen hier grotere, gemeenschappelijke functies aan, ook de uitstraling is met name bij deze hoofdentree en centraal ontmoetingspunt voor de gebruiker van belang.

Zachte grenzen

Het gebouw kent een behoorlijke omvang voor de beschikbare ruimte, het volume is stevig en aanwezig maar het volume toont niet hard en ongevoelig. Het gebouw is getrapt opgebouwd zodat licht en zon optimaal in de buitenruimte komen en het volume een zachte landing op maaiveld krijgt.

Het gebouw toont zich uitnodigend door verzachte grenzen tussen binnen en buiten en tussen hoge en lagere delen van het gebouw door toepassing van bijvoorbeeld sprongen in bouwvolumes of overstekken en overdekte galerijen. Landschap en gebouw gaan vloeiend in elkaar over en zijn in samenhang ontworpen. Toegangen tot het schoolgebouw en tot het schoolterrein liggen op logische en herkenbare plekken. De hoofdentree tot de school is architectonisch onderdeel van de gevelcompositie en kent een geleidelijke overgang van buiten naar binnen. Dit biedt comfort in gebruik en draagt bij aan een gastvrije ontvangst.

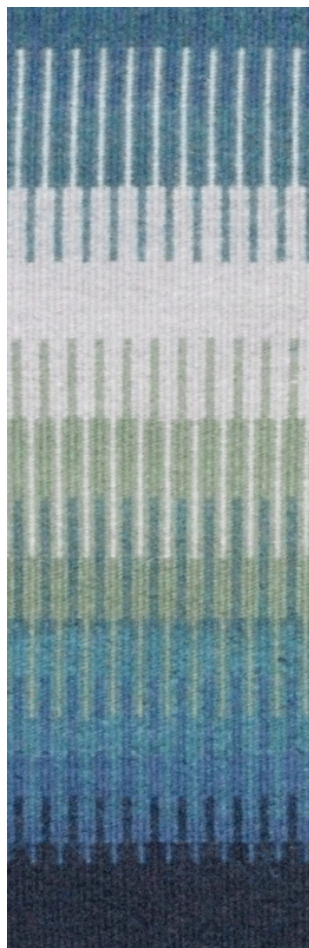
Ook het ontwerp van de diverse plotgrenzen kennen een verzachte en geleidelijke overgang tussen buiten en binnen het schoolterrein. Groen binnen en buiten het kavel lopen in elkaar over waardoor grenzen ook hier de grens wordt verzacht.

Plastiek en materialiteit

Hoogwaardige, zorgvuldig bedachte architectonische detaillering draagt bij aan de herkenbaarheid van de onderwijsinstelling. Plastic en materialisering van het gebouw kunnen de onderwijsomgeving een vriendelijke en gastvrije uitstraling geven, aantrekbaar, met menselijke maat. Plastic en diepte in de gevel geven het gebouw sculpturale kwaliteiten en kunnen verbijzonderd worden tot uitnodigende plekken om te zijn. De gebruikte materialen zijn ingetogen en robuust van buiten en verzorgd en blijvend representatief in het interieur.

De hoofdentree is licht, voldoende ruim en overzichtelijk

Natuurlijke of zachte materialen: verzorgd en niet steriel

Extra breedte en hoogte in het gebouw geven direct meer ruimtelijke kwaliteit

8.2 Kwaliteit van de huisvesting

Het is voor bezoekers van belang om direct bij binnenkomst goed zicht te hebben op de ordening van de verschillende afdelingen over het gebouw. Met name het gebied rondom de hoofdentree kent elke schooldag een paar keer een zeer intensieve doorstroom van leerlingen en ouders in zeer korte tijd.

Voor het ontvangstgebied is het van belang om een ruime, lichte en rustige sfeer te creëren die direct overzicht geeft maar die ook voldoende eigenheid biedt dat dit de herkenbare centrale ruimte is van het schoolgebouw.

De toegepaste materialen zijn niet overdreven luxe, maar in het centrale deel kwalitatief hoogwaardig, mede vanwege het intensieve gebruik. Afmeting en kwaliteit van verkeersruimten draagt, met name hier, bij aan een ontspannen interactie.

Een royale ruimtelijke opzet, inzet van daglicht of uitzicht, een goede functionele inrichting en een vriendelijke uitstraling zorgen voor een gastvrije en ontspannen ontvangst.

De ruimtelijke kwaliteit van het schoolgebouw wordt in belangrijke mate gedefinieerd door de volgende aspecten:

Ruimtelijk en consistent

De maatvoering van het gebouw is zo dat de functionaliteit ontspannen kan worden ingepast en de ruimtebeleving wordt vergroot door bijvoorbeeld vides en een ruime verdiepingshoogte. Extra 'breedte en hoogte' in het gebouw geven direct meer ruimtelijke kwaliteit. Een hoogwaardige verblijfskwaliteit komt onder meer tot uitdrukking in een gewogen consequente vormgeving, zorgvuldig samengesteld materialenpalet en precisie in de detaillering. Een consistent geheel dat op elk schaalniveau is doordacht.

Gastvrij, huiselijk en verzorgd

Een royale ruimtelijke opzet, een goede functionele inrichting en een vriendelijke uitstraling zorgen voor een gastvrije en ontspannen sfeer waarin het leren, concentreren en elkaar ontmoeten optimaal wordt gefaciliteerd in een rustgevende omgeving, zonder al te veel prikkels. Het karakter van de huisvesting is vriendelijk, representatief, ingetogen en rustgevend. Het is de ambitie om in de nieuwe huisvesting een palet van sferen te realiseren dat samenhangend is voor de huisvesting en tegelijkertijd gevarieerd is naar verschillend gebruik.

Gebruik van natuurlijke of zachte materialen in het interieur draagt bij aan een sfeervolle inrichting die rust uitstraalt en tegelijkertijd niet steriel is. De gebruikte kleuren en materialen dragen bij aan een rustgevende en gezonde leeromgeving waarin daglicht overvloedig aanwezig (maar niet hinderlijk) is.

Daglicht, routing en oriëntatie

Architectuur heeft grote invloed op de mate van oriëntatie. Alle gebruikersgroepen dienen zich goed te kunnen oriënteren in alle delen van de school. Een overzichtelijke opzet met markeringspunten en een directe relatie tussen de opeenvolgende stappen in een gebruikersproces zijn belangrijk voor 'wayfinding'. Ook zicht op de directe omgeving, transparantie tussen verschillende verblijfsruimten, natuurlijk licht, contact met buiten en voldoende diversiteit in ruimtelijkheid dragen bij aan het vermogen tot plaatsbepaling. Ruimtelijke beleving wordt geïntensiveerd door balies of ontmoetingsplekken architectonisch te verbijzonderen en door toepassing van een royale verdiepingshoogte. Deze ankerpunten markeren specifieke plekken op de route en zijn een plek om thuis te komen voor ontmoetingen met medescholieren, docenten of collega's.

Het personeelsgebied is overzichtelijk en straalt een ongedwongen professionaliteit uit. Binnen een ingetogen basis hebben ook hier de overleg- en ontmoetingsplekken een herkenbaar en meer uitgesproken karakter.

Blijvend representatief

Het gebouw, de buitenruimte en de inrichting van het interieur kennen een zeer intensief gebruik. De vormgeving, materialen en detaillering dienen daarom goed op elkaar afgestemd, van robuuste kwaliteit, slijtvast, eenvoudig te onderhouden zijn en te passen binnen de hoge duurzaamheidsambities van het project. De gekozen materialen dienen kwalitatief en bestendig te zijn, waarbij natuurlijke materialen de voorkeur hebben.

Aansprekende materialisering, doordachte detaillering, eenvoudig onderhoud en een effectieve schoonmaak dragen tezamen bij aan het duurzaam verzorgde voorkomen van de onderwijsomgeving.

Rijksvastgoedbedrijf
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

Dit is een uitgave van het Rijksvastgoedbedrijf.

november 2024 - definitief
www.rijksvastgoedbedrijf.nl